

ΜΗΝ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

ἔχων ἡμέρας τριάκοντα μίαν

1. ΣΑΒΒΑΤΟΝ. Ναοὺμ προφήτου, Φιλαρέτου τοῦ ἐλεήμονος.

2. ΚΥΡΙΑΚΗ ΙΔ' ΛΟΥΚΑ. Ἀββακοὺμ προφήτου, Μυρόπης μάρτυρος, Ἀββακοὺμ ὁσίου τοῦ ἐν Καλαμιθάσῃ ἀσκήσαντος παρὰ τὸ χωρίον Φτερικούδιν.

Ἦχος α'. Ἐωθινὸν Δ'

Πλήρη τὴν ἀκολουθία τοῦ προφήτου Ἀββακοὺμ καὶ τοῦ ὁσίου Ἀββακοὺμ ζήτηε εἰς τὰ Κύπρια Μηναιᾶ.

Τῷ Σαββάτῳ ἑσπέρας, Θ' Ὡρα

Ἀπολυτίκια· «Ἀπόστολοι, μάρτυρες». Δόξα· «Μνήσθητι, Κύριε».

Κοντάκια· «Ὡς ἀπαρχὰς τῆς φύσεως» καὶ· «Μετὰ τῶν ἀγίων ἀνάπαυσον».

Ἀπόλυσις (μικρά)· «Χριστὸς ὁ ἀληθινός».

Ἑσπερινὸς

Προοιμιακός. Ψαλτήριον.

Ἑσπέρια: ἀναστάσιμα τοῦ α' ἤχου 7 καὶ τὰ 3 προσόμοια τοῦ προφήτου· «Ἀββακοὺμ ὁ θαυμάσιος».

Δόξα, καὶ νῦν, τὸ α' θεοτοκίον τοῦ α' ἤχου· «Τὴν παγκόσμιον δόξαν».

Εἵσοδος. «Φῶς ἱλαρὸν» καὶ τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας· «Ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν».

Ἀπόστιχα: τὰ ἀναστάσιμα.

Δόξα, καὶ νῦν, τὸ θεοτοκίον· «*Ἰδοὺ πεπλήρωται*».

«*Νῦν ἀπολύεις*». Τρισάγιον.

Ἀπολυτίκια: τὸ ἀναστάσιμον· «*Τοῦ λίθου σφραγισθέντος*». Δόξα, καὶ
νῦν, τὸ θεοτοκίον· «*Τοῦ Γαβριὴλ φθεγξαμένου*».

Ἀπόλυσις· «*Ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν*».

Τῇ Κυριακῇ πρωΐ, Μεσονυκτικὸν

Μετὰ τὸν ν' ψαλμόν, ὁ τριαδικὸς κανὼν τοῦ α' ἤχου καὶ τὰ Τριαδικά·
«*Ἄξιόν ἐστιν*». Τρισάγιον, ἡ ὑπακοὴ τοῦ ἤχου καὶ ἀπόλυσις.

Ὁρθρος

Ἐξάψαλμος. Ἀπολυτίκια: «*Τοῦ λίθου σφραγισθέντος*». Δόξα, τὸ αὐτό.

Καὶ νῦν, τὸ θεοτοκίον· «*Τοῦ Γαβριὴλ φθεγξαμένου*».

Καθίσματα: τὰ ἀναστάσιμα.

Τὰ εὐλογητάρια, ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ τοῦ α' ἤχου καὶ ἅπαντα ἡ τάξις
τοῦ ἑωθινοῦ (Δ') Εὐαγγελίου.

Κανόνες: ὁ ἀναστάσιμος καὶ ὁ τοῦ προφήτου εἰς 4 ἄνευ τῶν εἰρμῶν.

Ἀπὸ γ' ᾠδῆς: τὸ κάθισμα τοῦ Μηναίου· «*Ἐπὶ τῆς θείας φυλακῆς*». Δόξα,
καὶ νῦν, τὸ θεοτοκίον· «*Καταφυγὴ τῶν ἐν δεινοῖς*».

Ἀφ' ε' ᾠδῆς: κοντάκιον καὶ οἶκος τὰ ἀναστάσιμα καὶ τὸ συναξάριον τῆς ἡμέρας.

Καταβασίαι: «*Χριστὸς γεννᾶται*».

Ἡ Τιμιωτέρα καὶ ἡ καταβασία· «*Μεγάλυνον, ψυχὴ μου, τὴν τιμιωτέραν ...,*
Μυστήριον ξένον».

Ἐξαποστειλάρια: τὸ Δ' ἀναστάσιμον· «*Ταῖς ἀρεταῖς ἀστράπαντες*» καὶ
τὸ θεοτοκίον· «*Τὸ χαίρετε φθεγξάμενος*».

Αἵνοι: τὰ ἀναστάσιμα.

Δόξα, τὸ Δ' ἑωθινόν· «*Ὁρθρος ἦν βαθύς*». Καὶ νῦν· «*Ὑπερευλογημένη*».

Δοξολογία μεγάλη καὶ τὸ «*Σήμερον σωτηρία*».

Θεία Λειτουργία

Ἀντίφωνα τῆς Κυριακῆς.

Εἰσοδικόν· «*Δεῦτε προσκυνήσωμεν... ὁ ἀναστὰς*».

Ἀπολυτίκια· «*Τοῦ λίθου σφραγισθέντος*», τοῦ ἀπ. Βαρνάβα καὶ τὸ τοῦ ναοῦ.

Κοντάκιον· «*Ἡ Παρθένος σήμερον τὸν προαιώνιον Λόγον*». Τρισάγιον.

Ἀπόστολος τῆς Κυριακῆς Κς' Ἐπιστολῶν· «Ὡς τέκνα φωτὸς περιπατεῖτε» (Εφεσ. ε' 8 – 19).

Εὐαγγέλιον τῆς Κυριακῆς ΙΔ' Λουκᾶ· «Ἐγένετο ἐν τῷ ἐγγίξειν Ἰεριχὼ» (Λουκ. ιη' 35 – 43).

Εἰς τὸ «Ἐξαιρέτως», «Ἄξιόν ἐστιν».

Κοινωνικόν· «Αἰνεῖτε τὸν Κύριον».

Μετὰ τὴν θείαν κοινωνίαν, «Εἶδομεν τὸ φῶς», «Πληρωθῆτω τὸ στόμα ἡμῶν», «Εἴη τὸ ὄνομα». Ἀπόλυσις· «Ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν».

Ἀναγνώσματα καθημερινῶν: Ἀπόστολοι ΚΖ' ἐβδ. Ἐπιστολῶν καὶ Εὐαγγέλια ΙΒ' ἐβδ. Λουκᾶ.

3. ΔΕΥΤΕΡΑ. Σοφονίου προφήτου, Θεοδούλου ὁσίου, Θεοδούλου τοῦ διὰ Χριστὸν σαλοῦ τοῦ Κυπρίου, Ἀγγελῆ νεομάρτυρος.

4. ΤΡΙΤΗ. Βαρβάρας μεγαλομάρτυρος, Ἰωάννου τοῦ Λαμασκηνοῦ, Κασσιανοῦ ὁσίου τοῦ Κυπρίου.

Πλήρης ἀκολουθία τῆς ἁγίας Βαρβάρας εὐρίσκεται εἰς τὰ *Κύπρια Μηναῖα*.

5. ΤΕΤΑΡΤΗ. Σάββα ὁσίου τοῦ ἡγιασμένου, Διογένους μάρτυρος.

Πλήρης ἀκολουθία τοῦ ὁσίου Σάββα εὐρίσκεται εἰς τὰ *Κύπρια Μηναῖα*.

Ἐν τῷ Ἐσπερινῷ: εἰς τὸ «Καὶ νῦν» τῶν ἀποστίχων· «Δέσποινα πρόσδεξαι»¹¹⁴.

Ἐν τῷ Ὁρθρῷ: Εὐαγγέλιον Ὁρθρου· «Ἔστιν ὁ Ἰησοῦς ἐπὶ τόπου πεδινοῦ» (Λουκ. ζ' 17 – 23). Καταβασίαι· «Χριστὸς γεννᾶται». Εἰς τὸ «Καὶ νῦν» τῶν αἵνων· «Θεοτόκε σὺ εἶ ἡ ἄμπελος ..., μετὰ τοῦ ὁσίου».

Ἐν τῇ Λειτουργίᾳ: τὰ ἀντίφωνα τῶν καθημερινῶν μεθ' ἑορτῆς. Κοντάκιον· «Ἡ Παρθένος σήμερον τὸν προαιώνιον Λόγον». Ἀπόστολος τοῦ ὁσίου· «Ὁ καρπὸς τοῦ πνεύματος» (Γαλ. ε' 22 – ζ' 2) καὶ Εὐαγγέλιον ὁμοίως· «Πάντα μοι παρεδόθη» (Ματθ. ια' 27 – 30). Κοινωνικόν· «Εἰς μνημόσυνον αἰώνιον».

6. ΠΕΜΠΤΗ. Νικολάου ἀρχιεπισκόπου Μύρων τῆς Λυκίας τοῦ θαυματοργοῦ.

114. Τὸ ἐν τῷ *Μηναίῳ* ὀριζόμενον θεοτοκίον· «Ἀνύμφευτε Παρθένε» ἀρμόζει μόνον ὅταν ἡ μνήμη τοῦ ὁσίου τύχη ἐν Κυριακῇ.

Πανηγυρίζουσιν ὁ ὑπὸ παράνομον τουρκικὴν κατοχὴν καθεδρικός ναὸς τοῦ Ἁγίου Νικολάου Ἀμμοχώστου καὶ ὁ καθεδρικός ναὸς τοῦ Ἁγίου Νικολάου Ἐπισκοπείου. Πανηγυρίζουσιν ὡσαύτως αἱ ἱερὰ μοναὶ Ἁγίου Νικολάου τῶν Γάτων παρὰ τὸ χωρίον Ἀκρωτήριο Λεμεσοῦ καὶ Ἁγίου Νικολάου παρὰ τὸ χωρίον Ὁρούντα Μόρφου.

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται ὡς ἐν τῷ *Μηναίῳ*.

Ἐν τῇ Θ' Ὡρᾷ: Ἀπολυτίκιον· «*Ταῖς τῶν δακρύων σου ῥοαῖς*». Κοντάκιον· «*Ὡς ἀπὸ βρέφους τῷ Θεῷ*». Ἀπόλυσις (μικρά)· «*Χριστὸς ὁ ἀληθινός*».

Ἐν τῷ Ἐσπερινῷ: Τὰ 4 προσόμοια τοῦ ἁγίου· «*Μύροις παροικήσας αἰσθητῶς*» καὶ τὰ 3 ἐπόμενα προσόμοια· «*Ποίοις εὐφημιῶν*» εἰς 4. Δόξα· «*Ἱεραρχῶν τὴν καλλονήν*». Καὶ νῦν, τὸ προεόρτιον· «*Σπήλαιον, εὐτρεπίζου*». Εἴσοδος, «*Φῶς ἱλαρόν*», τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας καὶ τὰ ἀναγνώσματα. Ἀπόστιχα, τὰ 3 προσόμοια· «*Χαίροις, ἡ ἱερὰ κεφαλὴ*». Δόξα· «*Ἀνθρώπε τοῦ Θεοῦ*». Καὶ νῦν· τὸ προεόρτιον· «*Ἀνύμφευτε Παρθέने*». Ἀπολυτίκια· «*Κανόνα πίστεως*». Δόξα, καὶ νῦν· «*Τὸ ἀπ' αἰῶνος ἀπόκρυφον*».

Ἐν τῷ Μεσονυκτικῷ: μετὰ τὸν ν' ψαλμόν, ἡ λιτὴ τοῦ ἁγίου, τὸ τρισάγιον καὶ τὸ ἀπολυτίκιον τοῦ ἁγίου.

Ἐν τῷ Ὁρθρῷ: Ἀπολυτίκια· «*Κανόνα πίστεως*». Δόξα, τὸ αὐτό. Καὶ νῦν· «*Τὸ ἀπ' αἰῶνος ἀπόκρυφον*». Τὰ καθίσματα ὡς ἐν τῷ *Μηναίῳ*. Οἱ ἀναβαθμοί, τὸ προκείμενον· «*Τίμιος ἐναντίον Κυρίου*» (τρὶς) μετὰ τοῦ στίχου· «*Τί ἀνταποδώσομεν τῷ Κυρίῳ περὶ πάντων, ὧν ἀνταπέδωκεν ἡμῖν*» καὶ τὸ Εὐαγγέλιον. Ὁ ν' ψαλμὸς (χῦμα), Δόξα· «*Ταῖς τοῦ ἱεράρχου*». Καὶ νῦν· «*Ταῖς τῆς Θεοτόκου*». «*Ἐλέησόν με ὁ Θεὸς ..., Εὖ δοῦλε ἀγαθέ*». Κανόνες, ὁ τῆς Θεοτόκου (τοῦ *Μηναίου*) μετὰ τῶν εἰρμῶν καὶ στίχου εἰς τὰ τροπάρια· «*Ὑπεραγία Θεοτόκε, σῶσον ἡμᾶς*» καὶ οἱ δύο τοῦ ἁγίου ἄνευ εἰρμῶν μετὰ στίχου· «*Ἄγιε τοῦ Θεοῦ, πρέσβευε ὑπὲρ ἡμῶν*». Ἀπὸ γ' ᾠδῆς, τὸ κάθισμα· «*Ποταμὸν ἱαμάτων*». Δόξα, καὶ νῦν, τὸ θεοτοκίον· «*Τὴν Σοφίαν καὶ Λόγον*». Ἀφ' 5' ᾠδῆς, τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τοῦ ἁγίου καὶ τὸ συναξάριον τῆς ἡμέρας. Καταβασίαι· «*Χριστὸς γεννᾶται*». Ἡ Τιμιωτέρα καὶ ἡ καταβασία· «*Μεγάλυνον, ψυχὴ μου, τὴν τιμιωτέραν ..., Μυστήριον ξένον*». Ἐξαποστειλάρια, τὰ δύο τοῦ ἁγίου· «*Τὸν μέγαν ἀρχιποίμενα*» καὶ «*Μεγάλως σε ἐδόξασεν*» καὶ τὸ θεοτοκίον· «*Σοφίαν ἐνυπόστατον*». Αἶνοι, τὰ 4 προσόμοια τοῦ ἁγίου· «*Τῆς Ἐκκλησίας τὰ*

ἄνθη». Δόξα· «Σαλπίζωμεν ἐν σάλπιγγι ἁσμάτων, σκιρτήσωμεν ἐόρτια». Καὶ νῦν· «Σαλπίζωμεν ἐν σάλπιγγι ἁσμάτων· προκύψασα»¹¹⁵. Δοξολογία μεγάλη καὶ τὸ ἀπολυτίκιον τοῦ ἁγίου.

Ἐν τῇ Λειτουργίᾳ: Τὰ ἀντίφωνα τῶν καθημερινῶν μεθ' ἐορτῆς. Εἰσοδικόν· «Δεῦτε προσκυνήσωμεν ..., ὁ ἐν ἁγίοις θαυμαστός». Ἀπολυτίκια μετὰ τὴν εἴσοδον· «Κανόνα πίστεως» καὶ τὸ τοῦ ναοῦ. Κοντάκιον· «Ἡ Παρθένος σήμερον τὸν προαιώνιον Λόγον». Ἀπόστολος τοῦ ἁγίου· «Πείθεσθε τοῖς ἡγουμένοις ὑμῶν» (Εβρ. ιγ' 17 – 21). Εὐαγγέλιον τοῦ ἁγίου· «Ἔστιν ὁ Ἰησοῦς ἐπὶ τόπου πεδινοῦ» (Λουκ. ζ' 17 – 23). Κοινωνικόν· «Εἰς μνημόσυνον αἰώνιον».

Σήμερον ἄγει τὰ ὀνομαστήριά του ὁ θεοφιλέστατος ἐπίσκοπος Ἀμαθοῦντος κ. Νικόλαος.

7. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ. Ἀμβροσίου ἐπισκόπου Μεδιολάνων, Ἀθηνόδωρου μάρτυρος.

Πλήρης ἀκολουθία τοῦ ἁγίου Ἀμβροσίου εὐρίσκεται εἰς τὰ *Κύπρια Μηναῖα*.

8. ΣΑΒΒΑΤΟΝ. Προεόρτια τῆς συλλήψεως τῆς ἁγίας Ἑκκλησίας, Παταπίου ὁσίου, Σωσθένους, Ἀπολλώ, Κηφᾶ, Τυχικοῦ καὶ Ἐπαφροδίτου ἐκ τῶν Ὁ ἀποστόλων, Σωφρονίου καὶ Δαμιανοῦ ἐπισκόπων Κύπρου.

Ἡ ἀκολουθία τοῦ ἀποστόλου Τυχικοῦ εὐρίσκεται εἰς τὰ *Κύπρια Μηναῖα*.

9. ΚΥΡΙΑΚΗ Ι' ΛΟΥΚΑ. Ἡ σύλληψις τῆς ἁγίας Ἑκκλησίας, μπρὸς τῆς Θεοτόκου, καὶ ἡ ἀνάμνησις τῶν ἐγκαινίων.

Ἦχος β'. Ἐωθινὸν Ε'

Τῷ Σαββάτῳ ἐσπέρας, Θ' Ὡρα

Ἀπολυτίκια· «Ἀπόστολοι, μάρτυρες». Δόξα· «Μνήσθητι, Κύριε».

Κοντάκια· «Ὡς ἀπαρχὰς τῆς φύσεως» καὶ· «Μετὰ τῶν ἁγίων ἀνάπαυσον».

Ἀπόλυσις (μικρά)· «Χριστὸς ὁ ἀληθινός».

115. Τὸ Τ.Μ.Ε. ὀρίζει «Καὶ νῦν» τὸ θεοτοκίον «Μακαρίζομέν σε», μᾶλλον χάριν συντομίας.

Ἑσπερινὸς

Προοιμιακός. Ψαλτήριον.

Ἑσπέρια: ἀναστάσιμα τοῦ β' ἤχου 4, τὰ 3 προσόμοια τῆς ἁγίας ἙἉννης·

«Καρπογονοῦσα ἡ στεῖρα» καὶ τὰ 3 τῶν ἐγκαινίων· «Δέσποτα Χριστέ».

Δόξα, τῆς ἁγίας· «Τὸ ἀπόρρητον τοῖς ἀγγέλοις». Καὶ νῦν, τὸ α' θεοτοκίον τοῦ β' ἤχου· «Παρθένος ἡ σκιά τοῦ νόμου».

Εἵσοδος· «Φῶς ἰλαρὸν» καὶ τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας· «Ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν».

Ἀπόστιχα: τὰ ἀναστάσιμα.

Δόξα, τῶν ἐγκαινίων· «Τὸν ἐγκαινισμόν τελοῦντες». Καὶ νῦν, τῆς ἁγίας·

«Σήμερον ἐκ ῥίζης τοῦ Δαυΐδ».

«Νῦν ἀπολύεις». Τρισάγιον.

Ἀπολυτίκια: τὸ ἀναστάσιμον· «Ὅτε κατῆλθες». Δόξα, τῆς ἁγίας· «Σήμερον τῆς ἀτεκνίας». Καὶ νῦν, τῶν ἐγκαινίων· «Ὡς τοῦ ἄνω στερεώματος».

Ἀπόλυσις· «Ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν».

Τῇ Κυριακῇ πρωΐ, Μεσονυκτικὸν

Μετὰ τὸν ν' ψαλμόν, ὁ τριαδικὸς κανὼν τοῦ β' ἤχου καὶ τὰ τριαδικά·

«Ἄξιόν ἐστίν». Τρισάγιον, ἡ ὑπακοὴ τοῦ ἤχου καὶ ἀπόλυσις.

Ὁρθρος

Ἐξάψαλμος.

Ἀπολυτίκια ὡς ἐν τῷ Ἑσπερινῷ.

Καθίσματα: μετὰ τὴν α' καὶ β' στιχολογίαν, τὰ ἀναστάσιμα καὶ ἀντὶ θεοτοκίων τὰ δύο τῆς ἁγίας· «Ὁ νέος οὐρανός» καὶ· «Χορὸς προφητικός».

Μετὰ τὸν πολυέλεον, τὸ κάθισμα τῆς ἁγίας· «Ἀδὰμ ἀνακαινίσθητι».

Δόξα, καὶ νῦν, τὸ ἕτερον· «Ἀναβόησον Δαυΐδ».

Τὰ εὐλογητάρια, ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ τοῦ β' ἤχου καὶ ἅπαντα ἡ τάξις τοῦ ἐωθινοῦ (Ε') Εὐαγγελίου.

Κανόνες: ὁ ἀναστάσιμος, ὁ τῶν ἐγκαινίων ἄνευ εἰρμῶν εἰς 4 μετὰ στίχου· «Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι» καὶ ὁ α' τῆς ἁγίας ἄνευ εἰρμῶν εἰς 4 μετὰ στίχου· «Ἁγία τοῦ Θεοῦ, πρέσβευε ὑπὲρ ἡμῶν».

Ἀπὸ γ' ὥδῃς: κοντάκιον καὶ οἶκος τῆς ἁγίας καὶ τὰ καθίσματα· «Εὐλογίας ἀπαρχὴν». Δόξα· «Ἐν πίστει τὰ ἐγκαίνια». Καὶ νῦν· «Ἰωακεὶμ ὁ ἱερός».

Ἀφ' ε' ὥδῃς: κοντάκιον καὶ οἶκος τὰ ἀναστάσιμα καὶ τὸ συναξάριον τῆς ἡμέρας.

Καταβασίαι: «Χριστὸς γεννᾶται».

Ἡ Τιμιωτέρα καὶ ἡ καταβασία· «Μεγάλυνον, ψυχὴ μου, τὴν τιμιωτέραν ..., Μυστήριον ξένον».

Ἐξαποστειλάρια: τὸ Ε΄ ἀναστάσιμον· «Ἡ ζωὴ καὶ ὁδὸς Χριστός», τῶν ἐγκαινίων· «Ἦν τῷ ἀχράντῳ αἵματι» καὶ τὰ δύο τῆς ἀγίας· «Εἰσήκουσε τοῦ στεναγμοῦ» καί· «Ἡ τοῦ Θεοῦ σοφία».

Αἶνοι: ἀναστάσιμα τοῦ β΄ ἤχου 4 καὶ 4 προσόμοια τῆς ἀγίας· «Ἀπόθεσθε Ἀδάμ», μετὰ τῶν ἐξῆς στίχων εἰς τὰ δύο τελευταῖα:

«ᾧμοσε Κύριος τῷ Δαυὶδ ἀλήθειαν καὶ οὐ μὴ ἀθετήσῃ αὐτήν».

«Ἐκ καρποῦ τῆς κοιλίας σου θήσομαι ἐπὶ τοῦ θρόνου σου».

Δόξα, τὸ Ε΄ ἑωθινόν· «Ὡ τῶν σοφῶν σου». Καὶ νῦν· «Ὑπερευλογημένη».

Δοξολογία μεγάλη καὶ τὸ «Σήμερον σωτηρία».

Θεία Λειτουργία

Ἀντίφωνα τῆς Κυριακῆς.

Εἰσοδικόν· «Δεῦτε προσκυνήσωμεν ..., ὁ ἀναστάς».

Ἀπολυτικά· «Ὅτε κατῆλθες», «Σήμερον τῆς ἀτεκνίας», «Ὡς τοῦ ἄνω στερεώματος», τοῦ ἀπ. Βαρνάβα καὶ τὸ τοῦ ναοῦ.

Κοντάκιον· «Ἡ Παρθένος σήμερον τὸν προαιώνιον Λόγον». Τρισάγιον.

Ἀπόστολος τῆς ἀγίας· «Ἀβραὰμ δύο υἱοὺς ἔσχεν» (Γαλ. δ΄ 22 – 27).

Εὐαγγέλιον τῆς Κυριακῆς Γ΄ Λουκᾶ· «Ἦν διδάσκων ὁ Ἰησοῦς» (Λουκ. ιγ΄ 10 – 17).

Εἰς τὸ «Ἐξαιρέτως», «Ἄξιόν ἐστιν».

Κοινωνικόν· «Αἰνεῖτε τὸν Κύριον».

Μετὰ τὴν θεϊαν κοινωνίαν, «Εἶδομεν τὸ φῶς», «Πληρωθήτω τὸ στόμα ἡμῶν», «Εἴη τὸ ὄνομα». Ἀπόλυσις· «Ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν».

Ἀναγνώσματα καθημερινῶν: Ἀπόστολοι ΚΗ΄ ἐβδ. Ἐπιστολῶν καὶ Εὐαγγέλια ΙΓ΄ ἐβδ. Λουκᾶ.

10. ΔΕΥΤΕΡΑ. Μηνᾶ τοῦ Καλλικελάδου, Ἑρμογένους καὶ Εὐγράφου μαρτύρων.

11. ΤΡΙΤΗ. Δανιὴλ τοῦ Στυλίου, Νόμωνος καὶ Βηχianoῦ ὁσίων.

Ἡ ἀκολουθία τῶν ἁγίων Νόμωνος καὶ Βηχianoῦ εὐρίσκεται εἰς τὰ *Κύπρια Μηναια*.

12. ΤΕΤΑΡΤΗ. Σπυρίδωνος ἐπισκόπου Τριφυθοῦντος τοῦ θαυματουργοῦ.

Πλήρης ἀκολουθία τοῦ ἁγίου εὐρίσκεται εἰς τὰ *Κύπρια Μηναῖα*.

Πανηγυρίζει ἡ ὑπὸ παράνομον τουρκικὴν κατοχὴν μονὴ τοῦ Ἁγίου Σπυρίδωνος παρὰ τὴν Τρεμετουσιάν.

Ἐν τῇ Θ' Ὡ ρ α: ἀπολυτίκιον· «Υπομονῆς στῦλος γέγονας». Κοντάκιον· «Ὡσπερ ἀστήρ πολύφωτος». Ἀπόλυσις (μικρά)· «Χριστὸς ὁ ἀληθινός».

Ἐν τῷ Ἐ σ π ε ρ ι ν ῶ: τὰ 3 προσόμοια τοῦ ἁγίου· «Σήμερον πιστοί, χορεύσωμεν» καὶ τὰ ἕτερα 3 προσόμοια τοῦ ἁγίου· «Ποίοις εὐφημιῶν στέμμασιν». Δόξα· «Ὅσιε πάτερ μακάριε». Καὶ νῦν· «Σπῆλαιον, εὐτρεπίζου». Ἡ εἴσοδος, τὸ «Φῶς ἱλαρόν», τὸ προκειμένον τῆς ἡμέρας καὶ τὰ ἀναγνώσματα. Ἀπόστιχα· «Χαίροις, ἀρχιερέων κανών». Δόξα· «Ἱεραρχῶν τὸ θεῖον κειμήλιον». Καὶ νῦν· «Ἴδου καιρὸς ἤγγικε». Ἀπολυτικά· «Τῆς συνόδου τῆς πρώτης». Δόξα, καὶ νῦν· «Τοῦ Γαβριὴλ φθεγξαμένου».

Ἐν τῷ Με σ ο ν υ κ τ ι κ ῶ: μετὰ τὸν ν' ψαλμόν, ἡ λιτὴ τοῦ ἁγίου, τὸ τρισάγιον καὶ τὸ ἀπολυτίκιον τοῦ ἁγίου.

Ἐν τῷ Ὁ ρ θ ρ ω: ἀπολυτικά· «Τῆς συνόδου τῆς πρώτης». Δόξα, τὸ αὐτό. Καὶ νῦν· «Τοῦ Γαβριὴλ φθεγξαμένου». Καθίσματα, ὡς ἐν τῷ *Κυπρίῳ Μηναίῳ*. Τὸ ἀντίφωνον τοῦ δ' ἤχου, τὸ προκειμένον· «Τὸ στόμα μου λαλήσει σοφίαν καὶ ἡ μελέτη τῆς καρδίας μου σύνεσιν» (τρὶς), μετὰ τοῦ στίχου· «Ἀκούσατε ταῦτα πάντα τὰ ἔθνη, ἐνωτίσασθε πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν οἰκουμένην» καὶ τὸ Εὐαγγέλιον (Ὁρθρὸς 13ης Νοεμ.). Ὁ ν' ψαλμὸς (χῦμα), Δόξα· «Ταῖς τοῦ ἱεράρχου». Καὶ νῦν· «Ταῖς τῆς Θεοτόκου». «Ἐλέησόν με ὁ Θεὸς ..., Πατέρων ἀγλαΐσμα». Κανόνες, ὁ τῆς Θεοτόκου (τῆς Μικρᾶς Παρακλήσεως) μετὰ τῶν εἰρμῶν καὶ οἱ δύο τοῦ ἁγίου ἄνευ εἰρμῶν. Ἀπὸ γ' ῥδῆς, τὰ καθίσματα ἐκ τοῦ *Κυπρίου Μηναίου*. Ἀφ' ε' ῥδῆς, τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τοῦ ἁγίου καὶ τὸ συναξάριον τῆς ἡμέρας. Καταβασίαι· «Χριστὸς γεννᾶται» καὶ ἡ Τιμιωτέρα. Ἐξαποστειλάρια, αἵνοι καὶ δοξαστικά ὡς ἐν τῷ *Κυπρίῳ Μηναίῳ*. Δοξολογία μεγάλη καὶ τὸ ἀπολυτίκιον τοῦ ἁγίου.

Ἐν τῇ Λειτουργίᾳ: Τὰ ἀντίφωνα τῶν καθημερινῶν μεθ' ἐορτῆς. Εἰσοδικόν· «Δεῦτε προσκυνήσωμεν ..., ὁ ἐν ἁγίοις θαυμαστός». Ἀπολυτικά μετὰ τὴν εἴσοδον, τοῦ ἁγίου καὶ τὸ τοῦ ναοῦ. Κοντάκιον· «Ἡ Παρθένος σήμερον τὸν προαιώνιον Λόγον». Ἀπόστολος τοῦ ἁγίου· «Ὡς τέκνα φωτὸς περιπατεῖτε» (*Κύπριον Μηναῖον*) καὶ Εὐαγγέλιον ὁμοίως· «Ἐγὼ εἰμι ἡ θύρα» (*Ιω. ι' 1 – 9*) (13ης Νοεμ.). Κοινωνικόν· «Εἰς μνημόσυνον αἰώνιον».

13. ΠΕΜΠΤΗ. Εὐστρατίου, Αὐξεντίου, Εὐγενίου, Μαρδαρίου καὶ Ὁρέστου τῶν μαρτύρων, Λουκίας τῆς παρθένου, Νεοφύτου, Ἰγνατίου, Προκοπίου καὶ Νεΐλου ὁσίων κτητόρων τῆς ἱερᾶς μονῆς Μαχαιρᾶ.

Τὴν ἀκολουθίαν τῶν ὁσίων ζῆτει εἰς τὰ *Κύπρια Μηναιᾶ*.

14. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ. Θύρσου, Λευκίου, Καλλινίκου, Φιλήμονος μαρτύρων καὶ τῶν σὺν αὐτοῖς.

15. ΣΑΒΒΑΤΟΝ. Ἐλευθερίου ἱερομάρτυρος καὶ Ἀνθίας τῆς μητρὸς αὐτοῦ.

Πλήρης ἀκολουθία τοῦ ἁγίου εὐρίσκεται εἰς τὰ *Κύπρια Μηναιᾶ*.

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται ὡς ἐν τῷ *Μηναίῳ*. Προκειμένου ὅμως περὶ ἐπισημοῦ ἑορτασμοῦ, ψάλλεται ὡς ἔχει ἐν τῷ *Κυπρίῳ Μηναίῳ* μετὰ τῶν ἐξῆς στοιχείων:

Ἐν τῷ Ὁ ρ θ ρ ρ: καταβασίαι· «Χριστὸς γεννᾶται».

Ἐν τῇ Λειτουργίᾳ: τὰ ἀντίφωνα τῶν καθημερινῶν μεθ' ἑορτῆς. Εἰσοδικόν· «Δεῦτε προσκυνήσωμεν ..., ὁ ἐν ἁγίοις θαυμαστός». Ἀπολυτικά μετὰ τὴν εἴσοδον, τοῦ ἁγίου καὶ τὸ τοῦ ναοῦ. Κοντάκιον· «Ἡ Παρθένος σήμερον τὸν προαιώνιον Λόγον». Ἀπόστολος καὶ Εὐαγγέλιον τοῦ ἁγίου (Β' Τιμ. α' 8 – 18) καὶ (Μάρκ. β' 23 γ' 5). Κοινωνικόν· «Εἰς μνημόσυνον αἰώνιον».

16. ΚΥΡΙΑΚΗ ΙΑ' ΛΟΥΚΑ. (Τῶν προπατόρων). Ἀγγαίου προφήτου, Μοδέστου ἀρχιεπισκόπου Ἱεροσολύμων, Θεοφανοῦς βασιλίσσης.

Ἦχος γ'. Ἐωθινὸν ς'

Ἡ ἀκολουθία τοῦ ἁγίου Μοδέστου εὐρίσκεται εἰς τὰ *Κύπρια Μηναιᾶ*¹¹⁶.

116. Ὃπου ἑορτάζεται ὁ ἅγιος Μόδεστος, ἡ ἀκολουθία διαμορφοῦται ὡς ἐξῆς:

Ἐν τῷ Ἐ σ π ε ρ ι ν ῶ: ἐσπέρια, ἀναστάσιμα 4, τῶν προπατόρων 3 καὶ τοῦ ἁγίου 3. Δόξα, τῶν προπατόρων. Καὶ νῦν, τὸ α' θεοτοκίον τοῦ ἡχου. Ἀπόστιχα, τὰ ἀναστάσιμα. Δόξα, τοῦ ἁγίου. Καὶ νῦν, τῶν προπατόρων. Ἀπολυτικά, τὸ ἀναστάσιμον. Δόξα, τοῦ ἁγίου. Καὶ νῦν, τῶν προπατόρων.

Ἐν τῷ Ὁ ρ θ ρ ρ: ἀπολυτικά ὡς ἐν τῷ Ἐσπερινῶ. Καθίσματα, μετὰ τὴν α' καὶ β' στιχολογίαν, τὰ ἀναστάσιμα καί, μετὰ τὸν πολυέλεον, τὸ τοῦ ἁγίου. Δόξα, καὶ νῦν, τὸ προεόρτιον. Εὐλογητάρια, ὑπακοὴ καὶ ἀναβαθμοὶ τοῦ ἡχου καὶ τὸ Εὐαγγέλιον. Κανόνες, ὁ ἀναστάσιμος, ὁ τῶν προπατόρων εἰς 4 ἄνευ εἰρμῶν μετὰ στίχου· «Ἄγιοι

Τὴν ἀκολουθίαν τῶν ἁγίων προπατόρων ζήτει εἰς τὸ *Μηναῖον* πρὸ τῆς 11ης Δεκεμβρίου.

Τῷ Σαββάτῳ ἑσπέρας, Θ' Ὁρα

Ἀπολυτίκιον· *«Ιερέων ποδήρει».*

Κοντάκιον· *«Ὡς καλλονὴν τῶν ἱερέων».*

Ἀπόλυσις (μικρά)· *«Χριστὸς ὁ ἀληθινός».*

Ἑσπερινός

Προοιμιακός. Ψαλτήριον.

Ἑσπέρια: ἀναστάσιμα τοῦ γ' ἤχου 6 καὶ τὰ 4 προσόμοια τῶν προπατόρων· *«Τῶν προπατόρων σήμερον, πιστοί».*

Δόξα, τῶν προπατόρων· *«Τοὺς πρὸ τοῦ νόμου πατέρας».* Καὶ νῦν, τὸ α' θεοτοκίον τοῦ γ' ἤχου· *«Πῶς μὴ θαυμάσωμεν».*

Εἴσοδος· *«Φῶς ἱλαρὸν»* καὶ τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας· *«Ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν».*

Ἀπόστιχα: τὰ ἀναστάσιμα.

Δόξα, τῶν προπατόρων· *«Τῶν προπατόρων τὸ σύστημα».* Καὶ νῦν, τὸ θεοτοκίον· *«Ἀσπύρως ἐκ θείου Πνεύματος».*

«Νῦν ἀπολύεις». Τρισάγιον.

Ἀπολυτίκια: τὸ ἀναστάσιμον· *«Εὐφραινέσθω τὰ οὐράνια».* Δόξα, καὶ νῦν, τῶν προπατόρων· *«Ὡς ἐν πίστει τοὺς προπάτορας».*

Ἀπόλυσις· *«Ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν».*

τοῦ Θεοῦ, πρεσβεύσατε ὑπὲρ ἡμῶν» καὶ ὁ τοῦ ἁγίου εἰς 4 ἄνευ εἰρμῶν μετὰ στίχου· *«Ἄγιε τοῦ Θεοῦ, πρέσβευε ὑπὲρ ἡμῶν».* Ἀπὸ γ' ὥδῃς, ἀναστάσιμον κοντάκιον καὶ οἶκος, κάθισμα τοῦ ἁγίου. Δόξα, καὶ νῦν, κάθισμα τῶν προπατόρων· *«Ὑμνήσωμεν πιστοί».* Ἀφ' ε' ὥδῃς, κοντάκιον καὶ οἶκος τῶν προπατόρων, συναξάριον τῆς ἡμέρας καὶ τῶν προπατόρων. Καταβασίαι· *«Χριστὸς γεννᾶται»* καὶ ἡ Τιμιωτέρα. Ἐξαποστειλάρια, τὸ ἀναστάσιμον, τὰ 2 τῶν προπατόρων, τὸ τοῦ ἁγίου καὶ τὸ ἐκεῖσε προεόρτιον. Αἵνοι, ἀναστάσιμα 2, τῶν προπατόρων 3 καὶ τοῦ ἁγίου 3, μετὰ στίχων εἰς τὰ δύο τελευταῖα· *«Οἱ ἱερεῖς σου, Κύριε, ἐνδύσονται»* καὶ *«Στόμα δικαίου ἀποστάζει σοφίαν».* Δόξα, τῶν προπατόρων. Καὶ νῦν· *«Ὑπερευλογημένη».* Δοξολογία μεγάλη. *«Σήμερον σωτηρία».*

Ἐν τῇ Λειτουργίᾳ: ἀντίφωνα καὶ εἰσοδικὸν τῆς Κυριακῆς. Ἀπολυτίκια μετὰ τὴν εἴσοδον, τὸ ἀναστάσιμον, τῶν προπατόρων, τοῦ ἁγίου, τοῦ ἁπ. Βαρνάβα καὶ τὸ τοῦ ναοῦ. Κοντάκιον· *«Ἡ Παρθένος σήμερον τὸν προαιώνιον Λόγον».* Ἀπόστολος τοῦ ἁγίου καὶ Εὐαγγέλιον τῶν προπατόρων. Τὰ λοιπὰ ὡς εἴθισται.

Τῇ Κυριακῇ πρωΐ, Μεσονυκτικὸν

Μετὰ τὸν ν' ψαλμόν, ὁ τριαδικὸς κανὼν τοῦ γ' ἤχου καὶ τὰ τριαδικά· «Ἄξιόν ἐστιν». Τὸ τρισάγιον, ἡ ὑπακοὴ τοῦ ἤχου καὶ ἀπόλυσις.

Ὁρθρος

Ἐξάψαλμος.

Ἀπολυτίκια· «*Εὐφραινέσθω τὰ οὐράνια*». Δόξα, τὸ αὐτό. Καὶ νῦν· «*Ὡς πίστει τοὺς προπάτορας*».

Καθίσματα: τὰ ἀναστάσιμα.

Τὰ εὐλογητάρια, ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ τοῦ γ' ἤχου καὶ ἅπαντα ἡ τάξις τοῦ ἑωθινοῦ (ς') Εὐαγγελίου.

Κανόνες: ὁ ἀναστάσιμος καὶ ὁ τῶν προπατόρων εἰς 4 ἄνευ εἰρμῶν μετὰ στίχου· «*Ἅγιοι τοῦ Θεοῦ, πρεσβεύσατε ὑπὲρ ἡμῶν*». (Ὁ κανὼν τῶν ἁγίων τριῶν παιδῶν καταλαμβάνεται).

Ἀπὸ γ' ῥόδης: τὰ ἀναστάσιμα κοντάκιον καὶ οἶκος καὶ ἡ ὑπακοὴ τῶν προπατόρων· «*Εἰς δρόσον τοῖς παισὶ*».

Ἀφ' ς' ῥόδης: κοντάκιον καὶ οἶκος τῶν προπατόρων, τὸ συναξάριον τῆς ἡμέρας καὶ τὸ ὑπόμνημα τῶν προπατόρων.

Καταβασίαι: «*Χριστὸς γεννᾶται*».

Ἡ Τιμιωτέρα καὶ ἡ καταβασία· «*Μεγάλυνον, ψυχὴ μου, τὴν τιμιωτέραν ..., Μυστήριον ξένον*».

Ἐξαποστειλάρια: τὸ ς' ἀναστάσιμον· «*Δεινύων ὅτι ἄνθρωπος*», τὰ 2 τῶν προπατόρων· «*Πατέρων μνήμην σήμερον*» καὶ «*Ἀδὰμ ἀνευφημήσωμεν*» καὶ τὸ θεοτοκίον· «*Ἄγνη Παρθένε ἄχραντε*».

Αἶνοι: ἀναστάσιμα τοῦ γ' ἤχου 4 καὶ τὰ 3 προσόμοια τῶν προπατόρων· «*Πάντες τὴν τῶν σεπτῶν*» εἰς 4, μετὰ τῶν ἐξῆς στίχων εἰς τὰ δύο τελευταῖα:

«*Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, καὶ αἰνετὸν καὶ δεδοξασμένον τὸ ὄνομά σου εἰς τοὺς αἰῶνας*».

«*Ὅτι δίκαιος εἶ ἐπὶ πᾶσιν, οἷς ἐποίησας ἡμῖν, καὶ ἐπὶ τὴν πόλιν τὴν ἁγίαν τὴν τῶν πατέρων ἡμῶν Ἱερουσαλήμ*».

Δόξα, τῶν προπατόρων· «*Δεῦτε ἅπαντες πιστῶς πανηγυρίσωμεν*». Καὶ νῦν· «*Ὑπερευλογημένη*».

Δοξολογία μεγάλη καὶ τὸ «*Σήμερον σωτηρία*».

Θεία Λειτουργία

Ἀντίφωνα τῆς Κυριακῆς.

Εἰσοδικόν· «*Δεῦτε προσκυνήσωμεν ..., ὁ ἀναστάς*».

Ἀπολυτίκια· «*Εὐφραινέσθω τὰ οὐράνια*», «*Ἐν πίστει τοὺς προπάτορας*», τοῦ ἁπ. Βαρνάβα καὶ τὸ τοῦ ναοῦ.

Κοντάκιον· «*Ἡ Παρθένος σήμερον τὸν προαιώνιον Λόγον*». Τρισάγιον.

Ἀπόστολος τῆς Κυριακῆς τῶν προπατόρων· «*Ὅταν ὁ Χριστὸς φανερωθῇ*» (Κολ. γ' 4 – 11).

Εὐαγγέλιον τῆς Κυριακῆς τῶν προπατόρων· «*Ἄνθρωπός τις ἐποίησε δεῖπνον μέγα*» (Λουκ. ιδ' 16 – 24).

Εἰς τὸ «*Ἐξαιρέτως*», «*Ἄξιόν ἐστιν*».

Κοινωνικόν· «*Αἰνεῖτε τὸν Κύριον*».

Μετὰ τὴν θεϊαν κοινωνίαν, «*Εἶδομεν τὸ φῶς*», «*Πληρωθήτω τὸ στόμα ἡμῶν*», «*Εἴη τὸ ὄνομα*». Ἀπόλυσις· «*Ὁ ἀναστάς ἐκ νεκρῶν*».

Ἀναγνώσματα καθημερινῶν: Ἀπόστολοι ΚΘ' ἐβδ. Ἐπιστολῶν καὶ Εὐαγγέλια ΙΔ' ἐβδ. Λουκᾶ.

17. ΔΕΥΤΕΡΑ. Δανιὴλ τοῦ προφήτου καὶ τῶν ἁγίων τριῶν παιδῶν, Διονυσίου ἀρχιεπισκόπου Αἰγίνης τοῦ θαυματουργοῦ.

Ἡ ἀκολουθία τοῦ προφήτου Δανιὴλ, τῶν τριῶν παιδῶν καὶ τοῦ ἁγίου Διονυσίου ψάλλεται ὡς διαλαμβάνεται ἐν τῷ *Μηναίῳ*. Ὅπου ὅμως τιμᾶται ὁ ἅγιος Διονύσιος, δεόν νὰ προτιμηθῶσι τὰ δοξαστικά αὐτοῦ, ἀντὶ τῶν τοῦ προφήτου καὶ τῶν τριῶν παιδῶν. Δυνατὸν ἐπίσης, ἐν μὲν τῷ Ἑσπερινῷ ν' ἀναγνωσθοῦν τὰ ἀναγνώσματα τοῦ ἁγίου καὶ νὰ γίνη λιτή, ἐν δὲ τῷ Ὅρθρῳ νὰ ἀναγνωσθῇ Εὐαγγέλιον, νὰ ψαλοῦν καταβασίαι καὶ δοξολογία μεγάλη.

18. ΤΡΙΤΗ. Σεβαστιανοῦ μάρτυρος, Μιχαὴλ ὁμολογητοῦ, Ζωῆς μάρτυρος.

19. ΤΕΤΑΡΤΗ. Βονιφατίου, Πολυεύκτου, Ἄρεως, Θεσσαλονίκης μαρτύρων.

20. ΠΕΜΠΤΗ. Ἰγνατίου ἱερομάρτυρος τοῦ Θεοφόρου, Φιλογονίου Ἀντιοχείας.

Σημειώσεις: 1. Ἀπὸ τοῦ Ἑσπερινοῦ τῆς σήμερον μέχρι καὶ τοῦ Ἑσπερινοῦ τῆς 24ης Δεκεμβρίου, μετὰ τὸ «*Νῦν ἀπολύεις*» ψάλλεται ὁ ἐν τῷ *Μηναίῳ* προεόρτιος τριώδιος κανὼν. (Τὸ τριώδιον κανονικῶς ψάλλεται εἰς τὸ Ἀπόδειπνον, ἀλλ' ἐπειδὴ

ἐν ταῖς ἐνορίαις ἀπόδειπνον δὲν τελεῖται, ἐνσωματοῦται εἰς τὸν Ἑσπερινόν).

2. Ἀπὸ τῆς σήμερον μέχρι καὶ τῆς 14ης Ἰανουαρίου, ὅτε ἀποδίδεται ἡ ἑορτὴ τῶν Θεοφανείων, εἰς τὰς καθημερινὰς ἀκολουθίας δὲν γίνεται χρῆσις τῆς *Παρακλητικῆς*, ἀλλὰ ψάλλονται τὰ προεόρτια ἢ τὰ μεθέορτα ἐκ τοῦ *Μηναίου*.

3. Προεόρτιον ἀπολυτίκιον μέχρι καὶ τῆς 23ης Δεκεμβρίου· «*Ετοιμάζου Βηθλεέμ*».

21. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ. Ἰουλιανῆς τῆς ἐν Νικομηδείᾳ καὶ Θεμιστοκλέους μαρτύρων.

22. ΣΑΒΒΑΤΟΝ. Ἀναστασίας μεγαλομάρτυρος τῆς Φαρμακολυτρίας, Χρυσογόνου καὶ Θεοδότης μαρτύρων.

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται ὡς διαλαμβάνεται ἐν τῷ *Μηναίῳ*.

Ἐν τῷ Ἑσπερινῷ: πρὸ τῶν προσομοίων τῶν ἀποστίχων, προτάσσονται οἱ ἐξῆς στίχοι:

«*Ὁ Θεὸς ἀπὸ Θαιμὰν ἤξει, καὶ ὁ ἅγιος ἐξ ὄρους κατασκήνου δασέος*».

«*Κύριε, εἰσακήκοα τὴν ἀκοήν σου καὶ ἐφοβήθην, κατενόησα τὰ ἔργα σου καὶ ἐξέστην*».

Ἀπολυτίκια, τὸ προεόρτιον· «*Ετοιμάζου Βηθλεέμ*»· Δόξα, τῆς ἀγίας· «*Ἡ ἀμνάς σου, Ἰησοῦ*». Καὶ νῦν, πάλιν τὸ προεόρτιον.

Ἐν τῷ Ὄρθρῳ: τὰ ἀπολυτίκια ὡς ἐν τῷ Ἑσπερινῷ. Τὰ καθίσματα ὡς ἐν τῷ *Μηναίῳ*. Ὁ ν' χῦμα καὶ οἱ κανόνες οὕτως: ὁ προεόρτιος μετὰ τῶν εἰρμῶν καὶ στίχου εἰς τὰ τροπάρια· «*Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι*» καὶ οἱ δύο τῆς ἀγίας ἄνευ εἰρμῶν μετὰ στίχου· «*Ἁγία τοῦ Θεοῦ, πρέσβευε ὑπὲρ ἡμῶν*». Καταβασίαι οὐ λέγονται, ἀλλὰ μετὰ τὴν γ' ᾠδὴν, ψάλλεται ὁ εἰρμὸς αὐτῆς· «*Οὐρανίας ἀψίδος*», ἡ αἵτησις, τὸ προεόρτιον κοντάκιον· «*Ἡ Παρθένος σήμερον*» καὶ τὰ καθίσματα τοῦ *Μηναίου*. Μετὰ τὴν ζ' ᾠδὴν, ψάλλεται ὁ εἰρμὸς αὐτῆς· «*Τὴν δέησιν ἐκχεῶ*», ἡ αἵτησις, τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τοῦ *Μηναίου* καὶ τὸ συναξάριον. Μετὰ τὴν η' ᾠδὴν, τὸ «*Αἰνοῦμεν, εὐλογοῦμεν*» καὶ ψάλλεται ὁ εἰρμὸς αὐτῆς· «*Οἱ θεορρήμονες παῖδες*». Ἡ Τιμιωτέρα, ἡ θ' ᾠδὴ καὶ ὁ εἰρμὸς αὐτῆς· «*Κυρίως Θεοτόκον*». Τὰ ἐξαποστειλάρια καὶ οἱ αἵνοι τοῦ *Μηναίου*. «*Σοὶ δόξα πρέπει*», ἡ δοξολογία χῦμα, τὰ πληρωτικά καὶ τὰ ἀπόστιχα τῶν αἵνων (οἱ στίχοι ὡς ἐν τῷ Ἑσπερινῷ). «*Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι*», τὸ τρισάγιον καὶ τὰ ἀπολυτίκια ὡς ἐν τῷ Ἑσπερινῷ.

Εἰς τὴν Λειτουργίαν: τὰ ἀντίφωνα τῶν καθημερινῶν ἄνευ ἑορτῆς. Εἰσοδικόν· «*Δεῦτε προσκυνήσωμεν ..., ὁ ἐν ἀγίοις*». Μετὰ τὴν εἴσοδον, τὸ προεόρτιον ἀπολυτίκιον, τὸ τῆς ἀγίας καὶ τὸ τοῦ ναοῦ. Κοντάκιον· «*Ἡ Παρθένος σήμερον τὸν προαιώνιον Λόγον*». Ἀπόστολος καὶ Εὐαγγέλιον Σαββάτου πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως. Κοινωνικόν, τῆς ἡμέρας· «*Μακάριοι οὓς ἐξελέξω*».

23. ΚΥΡΙΑΚΗ ΠΡΟ ΤΗΣ ΧΡΙΣΤΟΥ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ. Πάντων τῶν ἀπ' αἰῶνος Θεῶ εὐαρεστησάντων ἀπὸ Ἀδάμ ἄχρι καὶ Ἰωσήφ τοῦ μνήστορος τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, τῶν ἐν Κρήτῃ δέκα μαρτύρων, Νήφωνος ἐπισκόπου Κωνσταντίνης.

Ἦχος δ'. Ἑωθινὸν Ζ'

Τὴν ἀκολουθίαν τῆς Κυριακῆς πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως ζητεῖ ἐν τῷ Μηναίῳ μετὰ τὴν ιζ' Δεκεμβρίου.

Τῷ Σαββάτῳ ἐσπέρας, Θ' Ὁρα

Ἀπολυτίκια· «*Ετοιμάζου, Βηθλεέμ*». Δόξα, τῆς ἀγίας· «*Ἡ ἀμνάς σου, Ἰησοῦ*».

Κοντάκια· «*Ἡ Παρθένος σήμερον*» καί· «*Οἱ ἐν πειρασμοῖς*».

Ἀπόλυσις (μικρά)· «*Χριστὸς ὁ ἀληθινός*».

Ἑσπερινὸς

Προοιμακός. Ψαλτήριον.

Ἑσπέρια: ἀναστάσιμα τοῦ δ' ἤχου 4, τὰ 3 προεόρτια προσόμοια· «*Παρθένε πανάμωμε, Θεοῦ*» καὶ τὰ 3 τῶν πατέρων· «*Τὰ τῶν πατέρων σήμερον, πιστοί*».

Δόξα· «*Δανιὴλ ἀνὴρ ἐπιθυμιῶν*». Καὶ νῦν, τὸ α' θεοτοκίον τοῦ δ' ἤχου· «*Ὁ διὰ σέ θεοπάτωρ*».

Εἰσοδος· «*Φῶς ἱλαρόν*», τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας· «*Ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν*» καὶ τὰ ἀναγνώσματα τῶν πατέρων.

Ἀπόστιχα: τὰ ἀναστάσιμα.

Δόξα· «*Χαίρετε, προφῆται τίμοι*». Καὶ νῦν, τὸ προεόρτιον· «*Ἴδου καιρὸς ἤγγικεν*».

«*Νῦν ἀπολύεις*». Τρισάγιον.

Ἀπολυτίκια: τὸ ἀναστάσιμον· «*Τὸ φαιδρὸν τῆς ἀναστάσεως*». Δόξα, τῶν πατέρων· «*Μεγάλα τὰ τῆς πίστεως*». Καὶ νῦν, τὸ προεόρτιον· «*Ετοιμάζου, Βηθλεέμ*».

Ἀπόλυσις· «*Ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν*».

Τῇ Κυριακῇ πρωΐ, Μεσονυχτικὸν

Μετὰ τὸν ν' ψαλμόν, ὁ τριαδικὸς κανὼν τοῦ δ' ἤχου. Δόξα, τὸ τῆς λιτῆς.

«*Βολίδες ἀστράπτοντες*». Καὶ νῦν· «*Ἄκουε, οὐρανέ*» καὶ τὰ τριαδικά· «*Ἄξιόν ἐστιν*». Τὸ τρισάγιον καὶ τὸ προεόρτιον ἀπολυτίκιον· «*Ετοιμάζου, Βηθλεέμ*».

Ὅρθρος

Ἐξάψαλμος.

Ἀπολυτίκια ὡς ἐν τῷ Ἑσπερινῷ.

Καθίσματα: τὰ ἀναστάσιμα καὶ ἀντὶ θεοτοκίων τὰ προεόρτια· «*Βηθλεέμ, ἐτοιμάζου*» καί· «*Ἐκ τῆς Περσίδος βασιλεῖς*» (23ης Δεκεμβρίου).

Τὰ εὐλογητάρια, ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ τοῦ δ' ἤχου καὶ ἅπαντα ἡ τάξις τοῦ ἑωθινοῦ (Ζ') Εὐαγγελίου.

Κανόνες¹¹⁷: τῶν πατέρων εἰς 6 μετὰ τῶν εἰρμῶν καὶ στίχου εἰς μὲν τὸ α' τροπάριον· «*Δόξα τῇ ἀγίᾳ ἀναστάσει σου, Κύριε*», εἰς δὲ τὰ λοιπά· «*Ἅγιοι τοῦ Θεοῦ, πρεσβεύσατε ὑπὲρ ἡμῶν*» καὶ ὁ προεόρτιος εἰς 4 ἄνευ εἰρμῶν μετὰ στίχου· «*Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι*».

Ἀπὸ γ' ᾠδῆς: κοντάκιον καὶ οἶκος τὰ ἀναστάσιμα καὶ ἡ ὑπακοή· «*Ἄγγελος παίδων ἐδρόσισε*».

Ἀφ' 5' ᾠδῆς: κοντάκιον καὶ οἶκος τῶν πατέρων, τὸ συναξάριον τῆς ἡμέρας καὶ τὸ ὑπόμνημα τῶν πατέρων.

Καταβασίαι: «*Χριστὸς γεννᾶται*».

Ἡ Τιμιωτέρα καὶ ἡ καταβασία· «*Μεγάλυνον, ψυχὴ μου, τὴν τιμιωτέραν ..., Μυστήριον ξένον*».

Ἐξαποστειλάρια: τὸ Ζ' ἀναστάσιμον· «*Ὅτι ἤραν τὸν Κύριον*», τῶν πατέρων· «*Πατριαρχῶν οἱ πρόκριτοι*» καὶ τὸ προεόρτιον· «*Εὐφραίνου, Βηθλεέμ*».

Αἵνοι: ἀναστάσιμα 4 καὶ τὰ 3 προσόμοια τῶν πατέρων· «*Ἄρόν σου τὴν φωνὴν*» εἰς 4, μετὰ τῶν ἑξῆς στίχων εἰς τὰ δύο τελευταῖα:

«*Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, καὶ αἰνετὸν καὶ δεδοξασμένον τὸ ὄνομά σου εἰς τοὺς αἰῶνας*».

«*Ὅτι δίκαιος εἶ ἐπὶ πᾶσιν, οἷς ἐποίησας ἡμῖν, καὶ ἐπὶ τὴν πόλιν τὴν ἁγίαν τὴν τῶν πατέρων ἡμῶν Ἱερουσαλήμ*».

117. Τὰ πλεῖστα *Τυπικά* ὡς καὶ τὸ *Μηναῖον* ὀρίζουν τὴν παράλειψιν τοῦ ἀναστασίμου κανόνος διὰ τὴν σήμερον, καθ' ὅσον τὸ α' τροπάριον ἐκάστης ᾠδῆς τοῦ κανόνος τῶν πατέρων εἶναι ἀναστάσιμον. Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὸν προεόρτιον κανόνα, μόνον τὰ *Τυπικά* Κωνσταντίνου καὶ Βιολάκη (Τ.Μ.Ε.) παραλείπουν αὐτόν. Ἐφ' ὅσον ὁμως ἀπὸ τῆς κ' Δεκεμβρίου διανύωμεν τὴν προεόρτιον περίοδον, δεόν νὰ ψαλλῇ καὶ ὁ προεόρτιος τοιοῦτος.

Δόξα· «Τῶν νομικῶν διδαγμάτων». Καὶ νῦν· «Υπερευλογημένη». Δοξολογία μεγάλη καὶ τὸ «Σήμερον σωτηρία».

Θεία Λειτουργία

Ἀντίφωνα τῆς Κυριακῆς.

Εἰσοδικόν· «Δεῦτε προσκυνήσωμεν ..., ὁ ἀναστάς».

Ἀπολυτίκια· «Τὸ φαιδρὸν τῆς ἀναστάσεως», «Ἐτοιμάζου, Βηθλεέμ», «Μεγάλα τὰ τῆς πίστεως», τοῦ ἀπ. Βαρνάβα καὶ τὸ τοῦ ναοῦ.

Κοντάκιον· «Ἡ Παρθένος σήμερον τὸν προαιώνιον Λόγον». Τρισάγιον.

Ἀπόστολος τῆς Κυριακῆς πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως· «Πίστει παρῶκησεν Ἀβραὰμ» (Εβρ. ια' 9 – 10, 32 – 40).

Εὐαγγέλιον τῆς Κυριακῆς πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως· «Βίβλος γενέσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ» (Ματθ. α' 1 – 25).

Εἰς τὸ «Ἐξαιρέτως», «Ἄξιόν ἐστιν».

Κοινωνικόν· «Αἰνεῖτε τὸν Κύριον».

Μετὰ τὴν θείαν κοινωνίαν, «Εἶδομεν τὸ φῶς», «Πληρωθήτω τὸ στόμα ἡμῶν», «Εἴη τὸ ὄνομα». Ἀπόλυσις· «Ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν».

Ἀναγνώσματα καθημερινῶν: Ἀπόστολοι Α' ἐβδ. Ἐπιστολῶν καὶ Εὐαγγέλια ΙΕ' ἐβδ. Λουκᾶ.

24. ΔΕΥΤΕΡΑ. Παραμονὴ τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως, Εὐγενίας ὁσιοπαρθενομάρτυρος καὶ τῶν σὺν αὐτῇ.

Τῇ Κυριακῇ ἐσπέρας: τελεῖται ὁ Ἑσπερινὸς ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ (ἄνευ εἰσόδου). Εἰς τὰ ἀπόστιχα, προτάσσονται τοῦ β' καὶ γ' ἰδιομέλου οἱ ἐξῆς στίχοι:

«Ὁ Θεὸς ἀπὸ Θαιμὰν ἤξει καὶ ὁ ἅγιος ἐξ ὄρους κατασκίου δασέος».

«Κύριε, εἰσακήκοα τὴν ἀκοήν σου καὶ ἐφοβήθην, κατενόησα τὰ ἔργα σου καὶ ἐξέστην».

Μετὰ τὸ «Νῦν ἀπολύεις», ψάλλεται ὁ προεόρτιος κανὼν τοῦ ἀποδείπνου μετὰ τῶν εἰρμῶν: ὁ εἰρμὸς ἄνευ στίχου, τὸ α' τροπάριον μετὰ στίχου· «Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι» καὶ τὰ β' καὶ γ' τροπάρια μετὰ τοῦ «Δόξα» καὶ τοῦ «Καὶ νῦν». Μετὰ τὴν θ' ᾠδὴν, ἐπαναλαμβάνεται ὁ εἰρμὸς αὐτῆς· «Ἀπορεῖ πᾶσα γλῶσσα». Τὸ τρισάγιον καὶ τὸ ἀπολυτίκιον· «Ἀπεγράφετο ποτὲ» (τρῖς).

Τῇ Δευτέρᾳ πρωτὶ ἐν τῷ Ὅρθρῳ: εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος», τὸ

ἀπολυτίκιον· «*Ἀπεγράφετο ποτέ*» (τρὶς). Τὰ καθίσματα ὡς ἐν τῷ *Μηναίῳ* δις ἑκάστον. (Δόξα, καὶ νῦν, τὸ αὐτό). Ὁ ν΄ ψαλμὸς χῦμα. Κανόνες, οἱ δύο προεόρτιοι, ὁ α΄ μετὰ τῶν εἰρμῶν καὶ ὁ β΄ ἄνευ εἰρμῶν, ἀμφοτέρω μετὰ στίχου εἰς τὰ τροπάρια· «*Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι*» καὶ ὁ τῆς ἀγίας ἄνευ εἰρμῶν μετὰ στίχου· «*Ἁγία τοῦ Θεοῦ, πρέσβευε ὑπὲρ ἡμῶν*». Μετὰ τὴν γ΄ ᾠδὴν, ψάλλεται ὁ εἰρμὸς αὐτῆς· «*Ὡς ἐν πέτρᾳ με τῆς πίστεως*», ἡ αἵτησις καὶ τὰ καθίσματα τοῦ *Μηναίου*. Μετὰ τὴν ζ΄ ᾠδὴν, ψάλλεται ὁ εἰρμὸς αὐτῆς· «*Ὡς ἐν ἀβύσσῳ πταισμάτων*», ἡ αἵτησις, τὸ προεόρτιον κοντάκιον, τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τῆς ἀγίας καὶ τὸ συναξάριον. Μετὰ τὴν η΄ ᾠδὴν, τὸ «*Αἰνοῦμεν, εὐλογοῦμεν*» καὶ ψάλλεται ὁ εἰρμὸς αὐτῆς· «*Τὸν ἐν καμίνῳ τοῦ πυρός*». Ἡ Τιμιωτέρα, η θ΄ ᾠδὴ τῶν κανόνων καὶ ὁ εἰρμὸς τῆς θ΄ ᾠδῆς· «*Ἀνάρχου γεννίτορος*». Τὰ ἑξαποστειλάρια καὶ οἱ αἵνοι ὡς ἐν τῷ *Μηναίῳ*. «*Σοὶ δόξα πρέπει*», ἡ δοξολογία χῦμα, τὰ πληρωτικὰ καὶ τὰ ἀπόστιχα τῶν αἰνῶν. (Οἱ στίχοι ὡς ἐν τῷ Ἑσπερινῷ). «*Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι*», τὸ τρισάγιον, τὸ ἀπολυτίκιον· «*Ἀπεγράφετο ποτέ*» ἐκ γ΄ καὶ ἡ ἀπόλυσις. Εὐθὺς ψάλλονται αἱ

Μεγάλαι Ὑμναι

Α΄ Ὑμνος: Ὁ ἱερεὺς· «*Εὐλογητὸς ὁ Θεός*». Ὁ προεστώς· «*Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν ..., Βασιλεῦ οὐράνιε*». Ὁ ἀναγνώστης τὸ τρισάγιον κ.λπ. Ὁ ἱερεὺς· «*Ὅτι σοῦ ἐστίν*». Ὁ ἀναγνώστης· «*Κύριε, ἐλέησον*» (ιβ΄). Δόξα, καὶ νῦν· «*Δεῦτε προσκυνήσωμεν*» καὶ τοὺς 3 ψαλμοὺς τῆς Α΄ Ὑμνῆς. Εἴτα· «*Δόξα, καὶ νῦν ..., Ἀλληλουῖα, ἀλληλουῖα, ἀλληλουῖα*· Δόξα σοι ὁ Θεός» (γ΄), «*Κύριε, ἐλέησον*» (γ΄). Δόξα· «*Ἀπεγράφετο ποτέ*». Καὶ νῦν· «*Τί σε καλέσωμεν, ὦ Κεχαριτωμένη*», Εὐθὺς οἱ χοροὶ ψάλλουν τὰ 3 ἰδιόμελα οὕτως:

Ὁ α΄ χορὸς τὸ α΄ ἰδιόμελον· «*Βηθλεέμ, ἐτοιμάζου*» (ἄνευ στίχου).

Ὁ β΄ χορὸς τὸν στίχον· «*Ὁ Θεὸς ἀπὸ Θαμὰν ἤξει καὶ ὁ ἅγιος ἐξ ὄρους κατασκίου δασέος*» καὶ τὸ β΄ ἰδιόμελον· «*Νῦν προφητικὴ πρόρρησις*».

Ὁ α΄ χορὸς «*Δόξα*».

Ὁ β΄ χορὸς «*Καὶ νῦν*».

Ὁ α΄ χορὸς τὸ γ΄ ἰδιόμελον· «*Τάδε λέγει Ἰωσήφ*»¹¹⁸.

118. Κατ' ἀρχαίαν τάξιν (βλ. καὶ *Μηναῖον*) πάντα τὰ ἰδιόμελα τῶν Ὑμνῶν, πλὴν τοῦ δοξαστικοῦ τῆς Θ΄ Ὑμνῆς, δευτεροῦνται, ἥτοι τὸ μὲν α΄ ψάλλεται δις ἄνευ στίχου, τὸ β΄ δις μετὰ τῶν στίχων· «*Ὁ Θεὸς ἀπὸ Θαμὰν ἤξει*», καὶ· «*Κύριε, εἰσακήκοα τὴν*

Ψαλλομένων τῶν ἰδιομέλων, ὁ διάκονος (ἢ ἀπουσία τούτου ὁ ἱερεὺς) θυμιᾷ τὸν ναὸν διὰ κατσίου. Τὸ αὐτὸ πράττει καὶ κατὰ τὰς ἐπομένας Γ', ς' καὶ Θ' Ὑρας. Μετὰ τὸ δοξαστικόν, λέγονται τὸ προκείμενον, ἡ προφητεία, ὁ Ἀπόστολος καὶ τὸ Εὐαγγέλιον ἀπὸ τῆς Ὑραίας Πύλης. Μετ' αὐτὸ ὁ ἀναγνώστης χῦμα· «Τὰ διαβήματά μου», τὸ τρισάγιον, τὸ κοντάκιον· «Ἡ Παρθένος σήμερον», «Κύριε, ἐλέησον» (μ'), «Ὁ ἐν παντὶ καιρῷ», «Κύριε, ἐλέησον» (γ'). Δόξα, καὶ νῦν· «Τὴν τιμιωτέραν ..., Ἐν ὀνόματι Κυρίου εὐλόγησον, πάτερ». Ὁ ἱερεὺς· «Ὁ Θεὸς οἰκτειρήσαι ἡμᾶς» καὶ ἡ εὐχή· «Χριστέ, τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν». Ἀκολουθῶς ἐπισυνάπτεται ἡ

Γ' Ὑρα: Ὁ ἀναγνώστης· «Δεῦτε προσκυνήσωμεν» καὶ τοὺς 3 ψαλμοὺς τῆς Γ' Ὑρας. Εἴτα· «Δόξα, καὶ νῦν ..., Ἀλληλούϊα, ἀλληλούϊα, ἀλληλούϊα· Δόξα σοι ὁ Θεὸς» (γ'), «Κύριε, ἐλέησον» (γ'), Δόξα· «Ἀπεγράφετο ποτέ». Καὶ νῦν· «Θεοτόκε, σὺ εἶ ἡ ἄμπελος». Οἱ χοροὶ τὰ ἰδιόμελα κατὰ τὴν προγραφείσαν τάξιν, ἀρχομένου τοῦ β' χοροῦ. Εἰς τὸ β' ἰδιόμελον, ὁ στίχος· «Κύριε, εἰσακήκοα τὴν ἀκοήν σου καὶ ἐφοβήθην, κατενόησα τὰ ἔργα σου καὶ ἐξέστην». Τὸ προκείμενον, ἡ προφητεία, ὁ Ἀπόστολος καὶ τὸ Εὐαγγέλιον. Εἴτα ὁ ἀναγνώστης τὸ «Κύριος ὁ Θεὸς εὐλογητός» κ.λπ. ὡς ἐν τῇ Α' Ὑρα. Μετὰ τὴν εὐχὴν· «Δέσποτα Θεέ», ἄρχεται ἡ

ς' Ὑρα: Ὁ ἀναγνώστης· «Δεῦτε προσκυνήσωμεν», καὶ τοὺς 3 ψαλμοὺς τῆς ς' Ὑρας. Εἴτα· «Δόξα, καὶ νῦν ..., Ἀλληλούϊα, ἀλληλούϊα, ἀλληλούϊα· Δόξα σοι ὁ Θεὸς» (γ'), «Κύριε, ἐλέησον» (γ'). Δόξα· «Ἀπεστρέφετο ποτέ». Καὶ νῦν· «Ὅτι οὐκ ἔχομεν παρρησίαν». Οἱ χοροὶ τὰ ἰδιόμελα, ἀρχομένου τοῦ α' χοροῦ. Εἰς τὸ β' ἰδιόμελον ὁ στίχος· «Ὁ Θεὸς ἀπὸ Θαιμὰν ἤξει καὶ ὁ ἅγιος ἐξ ὄρους κατασκίου δασέος». Τὸ προκείμενον, ἡ προφητεία, ὁ Ἀπόστολος καὶ τὸ Εὐαγγέλιον. Εἴτα ὁ ἀναγνώστης· «Ταχὺ προκαταλαβέτωσαν» κ.λπ., ὡς ἐν τῇ Α' Ὑρα. Μετὰ τὴν εὐχὴν· «Θεὲ καὶ Κύριε τῶν δυνάμεων», ἄρχεται ἡ

Θ' Ὑρα: Ὁ ἀναγνώστης· «Δεῦτε προσκυνήσωμεν» καὶ τοὺς 3 ψαλμοὺς τῆς Θ' Ὑρας. Εἴτα· «Δόξα, καὶ νῦν ..., Ἀλληλούϊα, ἀλληλούϊα, ἀλληλούϊα· Δόξα σοι ὁ Θεὸς» (γ'), «Κύριε, ἐλέησον» (γ'). Δόξα· «Ἀπεγράφετο ποτέ». Καὶ νῦν· «Ὁ δι' ἡμᾶς γεννηθεὶς». Ὁ β' χορὸς τὸ ἰδιόμελον· «Ἐξεπλήττετο ὁ Ἡρώδης», ὁ α' χορὸς τὸν στίχον· «Κύριε, εἰσακήκοα τὴν ἀκοήν σου καὶ ἐφοβήθην, κατενόησα τὰ ἔργα σου καὶ ἐξέστην» καὶ τὸ ἰδιόμελον· «Ὅτε

ἀκοήν σου», τὸ δὲ γ' εἰς τό· «Δόξα» καὶ πάλιν εἰς τό· «Καὶ νῦν». Ἐν ταῖς ἐνορίαις ὅμως, χάριν συντομίας, πάντα τὰ ἰδιόμελα ψάλλονται ἅπαξ, ὡς ἀνωτέρω ἐξετέθη.

Ἰωσήφ», τὸ τέλος τοῦ ὁποίου· «... σὺν Πατρὶ καὶ Ἁγίῳ Πνεύματι» ψάλλει ὁ β' χορὸς. Εἴτα ὁ α' χορὸς· «Δόξα», ὁ β'· «Καὶ νῦν» καὶ ὁ κανονάρχης, στὰς ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ναοῦ, ἀναγινώσκει ἐμμελῶς τὸ ἰδιόμελον· «Σήμερον γεννᾶται ἐκ Παρθένου». (Ὁ πρῶτος καὶ ὁ προτελευταῖος στίχος· «Προσκυνοῦμέν σου τὴν γένναν, Χριστέ», λέγονται ἐκ γ'). Εἴτα οἱ χοροὶ ψάλλουσι τοῦτο ἐναλλάξ κατὰ στίχον. Ἀκολουθῶς λέγονται τὸ προκείμενον, ἡ προφητεία, ὁ Ἀπόστολος καὶ τὸ Εὐαγγέλιον. Εἴτα ὁ ἀναγνώστης· «Μὴ δὴ παραδῶης» κτλ, ὡς ἐν τῇ Α' Ὠρᾷ. Μετὰ τὴν εὐχὴν· «Δέσποτα Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ», ὁ ἱερεὺς ποιεῖ τὴν συνήθη μικρὰν ἀπόλυσιν¹¹⁹ καὶ εὐθὺς ἄρχεται

Ὁ Μέγας Ἑσπερινὸς καὶ ἡ Θεία Λειτουργία τοῦ Μεγάλου Βασιλείου

«Εὐλογημένη ἡ βασιλεία». Προοιμιακός. Εἰρηνικά.

Ἑσπέρια: τὰ 4 ἰδιόμελα· «Δεῦτε ἀγαλλιασώμεθα» εἰς 6, δευτεροῦντες τὰ δύο πρῶτα.

Δόξα, καὶ νῦν· «Αὐγούστου μοναρχήσαντος».

Εἵσοδος μετ' Εὐαγγελίου¹²⁰. «Φῶς ἱλαρόν» καὶ

Εὐθὺς τὸ Α' ἀνάγνωσμα· «Ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ Θεός», μετ' αὐτὸ ὁ α' χορὸς τὸ τροπάριον· «Λαθὼν ἐτέχθης» (ζήτει τοῦτο μετὰ τὸ Γ' ἀνάγνωσμα) ὁλόκληρον. Ἀκολουθῶς ὁ β' χορὸς καὶ ἐν συνεχείᾳ ἐναλλάξ οἱ χοροὶ ψάλλουσι τὸ ἀκροτελεύτιον τοῦ τροπαρίου· «Καὶ μάγους σοι προσήνεγκεν». Πρὸ αὐτοῦ δὲ ἀπαγγέλλονται οἱ ἐν τῷ Μηναίῳ 5 στίχοι. Εἴτα ὁ α' χορὸς· «Δόξα, καὶ νῦν», τὸ αὐτὸ τροπάριον ὁλόκληρον.

Ἀμέσως ἀναγινώσκεται τὸ Ζ' ἀνάγνωσμα· «Παῖδιον ἐγεννήθη ἡμῖν». Μετ' αὐτὸ ἄρχεται ὁ β' χορὸς ψάλλειν τὸ α' τροπάριον· «Ἀνέτειλας, Χριστέ, ἐκ Παρθένου» (ζήτει τοῦτο μετὰ τὸ ς' ἀνάγνωσμα), ὁλόκληρον. Ἀκολουθῶς ὁ α' χορὸς καὶ ἐν συνεχείᾳ οἱ χοροὶ ψάλλουσιν ἐναλλάξ τὸ ἀκροτελεύτιον τοῦ τροπαρίου «Μάγους ὁδηγήσας», ἀπαγγελλομένων τῶν ἐν τῷ Μηναίῳ 5 στίχων. Εἴτα ὁ β' χορὸς· «Δόξα, καὶ νῦν», τὸ αὐτὸ

119. Ἐν ταῖς ἐνορίαις συνήθως τὰ τυπικὰ καὶ οἱ μακαρισμοὶ παραλείπονται. Ἐὰν ὅμως λεχθοῦν, παραλείπονται τὸ «Πιστεύω», τὸ «Πάτερ ἡμῶν» καὶ τὸ «Εὐλογίσω τὸν Κύριον», διότι θὰ λεχθοῦν εἰς τὴν Θείαν Λειτουργίαν.

120. Ὁ ἱερεὺς λέγει κατ' αὐτὴν τὴν εὐχὴν τῆς εἰσόδου τῆς Θείας Λειτουργίας καὶ οὐχὶ τῆς ἀκολουθίας τοῦ Ἑσπερινοῦ.

τροπάριον όλόκληρον.

Εὐθύς τὸ Η' ἀνάγνωσμα· «Προσέθετο Κύριος», μεθ' ὃ ὁ ἱερεὺς· «Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὅτι ἅγιος εἶ ὁ Θεός». Τρισάγιον.

Ἀπόστολος· «Πολυμερῶς καὶ πολυτρόπως» (Εβρ. α' 1 – 12).

Εὐαγγέλιον· «Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, ἐξῆλθε δόγμα» (Λουκ. β' 1 – 20), ζήτηι τοῦτο ἐν τῇ Γ' Ὡραν.

Ὁ Χερουβικὸς ὕμνος καὶ καθ' ἐξῆς ἡ Λειτουργία τοῦ Μεγάλου Βασιλείου.

Εἰς τὸ «Ἐξαιρέτως», «Ἐπὶ σοὶ χαίρει».

Κοινωνικόν· «Αἰνεῖτε τὸν Κύριον».

Μετὰ τὴν θείαν κοινωνίαν, «Εἶδομεν τὸ φῶς», «Πληρωθήτω τὸ στόμα ἡμῶν», «Εἶπ τὸ ὄνομα». Ἀπόλυσις· «Ὁ ἐν σπηλαίῳ γεννηθεὶς καὶ ἐν φάτνῃ ἀνακλιθεὶς, διὰ τὴν ἡμῶν σωτηρίαν, Χριστὸς ὁ ἀληθινός».

25. ΤΡΙΤΗ. Η ΚΑΤΑ ΣΑΡΚΑ ΓΕΝΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΚΑΙ ΘΕΟΥ ΚΑΙ ΣΩΤΗΡΟΣ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ.

Τῇ Τρίτῃ πρωΐ, Μεσονυκτικὸν

Μετὰ τὸν ν' ψαλμόν, ψάλλονται τὰ ἰδιόμελα τῆς λιτῆς καὶ τῶν ἀποστίχων τῆς ἑορτῆς. Εἶτα τὸ τρισάγιον, τὸ ἀπολυτίκιον· «Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ» καὶ ἡ ἀπόλυσις ὡς ἐν τῷ ἑσπερινῷ.

Ὁρθρος

Ἐξάψαλμος.

Ἀπολυτίκιον· «Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ» (τρὶς).

Καθίσματα· τῆς ἑορτῆς δις ἕκαστον (Δόξα, καὶ νῦν, τὸ αὐτό).

Ἀναβαθμοί· τὸ α' ἀντίφωνον τοῦ δ' ἤχου.

Προκείμενον· «Ἐκ γαστρὸς πρὸ ἐωσφόρου ἐγέννησά σε· ὥμοσε Κύριος καὶ οὐ μεταμεληθήσεται· σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ».

Στίχος· «Εἶπεν ὁ Κύριος τῷ Κυρίῳ μου· κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου».

Εὐαγγέλιον Ὁρθρου, τῆς ἑορτῆς· «Τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἡ γέννησις οὕτως ἦν» (Ματθ. α' 18 – 25) (ζήτηι τοῦτο εἰς τὴν Α' Ὡραν).

Ὁ ν' ψαλμὸς (χῦμα). Δόξα· «Τὰ σύμπαντα σήμερον». Καὶ νῦν, τὸ αὐτό. «Ἐλέησόν με ὁ Θεὸς ..., Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ».

Κανόνες: οἱ δύο τῆς ἑορτῆς μετὰ τῶν εἰρμῶν. Οἱ εἰρμοὶ ἄνευ στίχου, τὰ δὲ τροπάρια μετὰ τοῦ «Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι», εἰς δὲ τὰ δύο τελευταῖα τὸ «Δόξα» καὶ τὸ «Καὶ νῦν».

Ἀπὸ γ' ᾠδῆς: ἡ ὑπακοή· «Τὴν ἀπαρχὴν τῶν ἐθνῶν».

Ἀφ' ε' ᾠδῆς: κοντάκιον καὶ οἶκος τῆς ἑορτῆς καὶ τὸ συναξάριον τῆς ἡμέρας.

Καταβασίαι: (διπλαῖ)· «Χριστὸς γεννᾶται» καί· «Ἐσωσε λαόν».

Ἀντὶ τῆς Τιμιωτέρας, ἡ θ' ᾠδὴ ἀμφοτέρων τῶν κανόνων μετὰ τῶν μεγαλυναρίων ὡς ἑξῆς:

1. «Μεγάλυνον, ψυχὴ μου, τὴν τιμιωτέραν καὶ ἐνδοξοτέραν τῶν ἄνω στρατευμάτων».
«Μυστήριον ξένον».
2. «Μεγάλυνον, ψυχὴ μου, τὸν ἐκ τῆς Παρθένου Θεὸν σαρκὶ τεχθέντα».
«Ἐξαΐσιον δρόμον».
3. Μεγάλυνον, ψυχὴ μου, τὸν ἐν τῷ σπηλαίῳ τεχθέντα βασιλέα».
«Νεπγενὲς μάγων».
4. «Μεγάλυνον, ψυχὴ μου, τὸν ὑπὸ τῶν μάγων Θεὸν προσκυνηθέντα».
«Ἠκρίβωσε χρόνον».
5. «Σήμερον ἡ Παρθένος τίκτει τὸν Δεσπότην ἔνδον ἐν τῷ σπηλαίῳ».
«Στέργειν μὲν ἡμᾶς».
6. «Σήμερον ὁ Δεσπότης τίκεται ὡς βρέφος ὑπὸ μητρὸς Παρθένου».
«Στέργειν μὲν ἡμᾶς».
7. Δόξα· «Μεγάλυνον, ψυχὴ μου, τῆς τρισυποστάτου καὶ ἀδιαιρέτου Θεότητος τὸ κράτος».
«Τύπους ἀφεγγεῖς».
8. Καὶ νῦν· «Μεγάλυνον, ψυχὴ μου, τὴν λυτρωσαμένην ἡμᾶς ἐκ τῆς κατάρας».
«Πόθου τετευχώς».

Καταβασίαι: «Μεγάλυνον, ψυχὴ μου, τὴν τιμιωτέραν ..., Μυστήριον ξένον» καί· «Σήμερον ἡ Παρθένος τίκτει τὸν Δεσπότην ..., Στέργειν μὲν ἡμᾶς».

Ἐξαποστειλάριον· «Ἐπεσκέψατο ἡμᾶς» (τρίς).

Αἵνοι: τὰ 4 ἰδιόμελα· «Εὐφραίνεσθε, δίκαιοι».

Δόξα· «Ὅτε καιρὸς τῆς ἐπὶ γῆς». Καὶ νῦν· «Σήμερον ὁ Χριστός», μέχρι τοῦ «... ἡμεῖς δὲ ἀκαταπαύστως βοῶμεν».

Δοξολογία μεγάλη. Ἀρχεται ἀπὸ τοῦ «Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη, ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία». Ἀπολυτίκιον· «Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν».

Θεία Λειτουργία

Τελείται ἡ Θεία Λειτουργία Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου.
Ἀντίφωνα τῆς ἑορτῆς, ὡς ἀκολουθῶς·

Ἀντίφωνον α΄

«Ἐξομολογήσομαί σοι, Κύριε, ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου,
ἐν βουλῇ εὐθέων καὶ συναγωγῇ».

«*Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου*».

«Μεγάλα τὰ ἔργα Κυρίου, ἐξεζητημένα εἰς πάντα τὰ θελήματα αὐτοῦ».

«*Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου*».

«Ἐξομολόγησις καὶ μεγαλοπρέπεια τὸ ἔργον αὐτοῦ,
καὶ ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος».

«*Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου*».

«Λύτρωσιν ἀπέστειλε τῷ λαῷ αὐτοῦ, ἐνετείλατο εἰς τὸν αἰῶνα
διαθήκην αὐτοῦ, ἅγιον καὶ φοβερὸν τὸ ὄνομα αὐτοῦ».

«*Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου*».

Δόξα, Καὶ νῦν.

«*Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου*».

Ἀντίφωνον β΄

«Μακάριος ἀνὴρ ὁ φοβούμενος τὸν Κύριον, ἐν ταῖς ἐντολαῖς αὐτοῦ
θελήσει σφόδρα».

«*Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἐκ Παρθένου τεχθεὶς*».

«Δυνατὸν ἐν τῇ γῇ ἔσται τὸ σπέρμα αὐτοῦ, γενεὰ εὐθέων εὐλογηθήσεται».

«*Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἐκ Παρθένου τεχθεὶς*».

«Δόξα καὶ πλοῦτος ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, καὶ ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ μένει
εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος».

«*Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἐκ Παρθένου τεχθεὶς*».

«Ἐξανέτειλεν ἐν σκότει φῶς τοῖς εὐθέσιν, ἐλεήμων
καὶ οἰκτίρμων καὶ δίκαιος».

«*Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἐκ Παρθένου τεχθεὶς*».

Δόξα, καὶ νῦν. «Ὁ μονογενὴς Υἱός».

Ἀντίφωνον γ΄

«Εἶπεν ὁ Κύριος τῷ Κυρίῳ μου· κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἂν θῶ τοὺς
ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου».

«*Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ*».

«Ράβδον δυνάμεως ἔξαποστελεῖ σοι Κύριος ἐκ Σιών,
καὶ κατακυρίευσεν ἐν μέσῳ τῶν ἐχθρῶν σου».

«*Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ*».

«Μετὰ σοῦ ἡ ἀρχὴ ἐν ἡμέρᾳ τῆς δυνάμεώς σου,
ἐν ταῖς λαμπρότησι τῶν ἁγίων σου».

«*Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ*».

Εἰσοδικόν· «Ἐκ γαστρὸς πρὸ ἑωσφόρου ἐγέννησά σε· ὥμοσε Κύριος καὶ οὐ μεταμεληθήσεται· σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ. Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἐκ Παρθένου τεχθεὶς, ψάλλοντάς σοι Ἀλληλούϊα».

Ἀπολυτίκιον· «*Ἡ γέννησίς σου*».

Κοντάκιον· «*Ἡ Παρθένος σήμερον τὸν ὑπερούσιον τίκτει*».

Ἀντὶ τρισαγίου, «*Ὅσοι εἰς Χριστόν*».

Ἀπόστολος τῆς ἑορτῆς· «Ὅτε ἦλθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου» (Γαλ. δ' 4–7).

Εὐαγγέλιον τῆς ἑορτῆς· «Τοῦ Ἰησοῦ γεννηθέντος ἐν Βηθλεὲμ» (Ματθ. β' 1–20).

Εἰς τὸ «Ἐξαιρέτως», «Μεγάλυνον, ψυχὴ μου ..., Μυστήριον ξένον».

Κοινωνικόν· «*Λύτρωσιν ἀπέστειλε Κύριος τῷ λαῷ αὐτοῦ. Ἀλληλούϊα*».

Ἀντὶ τοῦ «*Εἶδομεν τὸ φῶς*», «*Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ*».

Μετὰ τὸ «*Πάντοτε, νῦν καὶ ἀεὶ*», «*Πληρωθῆτω τὸ στόμα ἡμῶν*». «*Εἶπεν τὸ ὄνομα*». Ἀπόλυσις ὡς ἐν τῷ Ἑσπερινῷ.

Ἀπὸ σήμερον μέχρι καὶ τῆς 4ης Ἰανουαρίου γίνεται κατάλυσις εἰς πάντα. Τῇ παραμονῇ τῶν Φώτων τηρεῖται πλήρης νηστεία (ἀποχὴ οἴνου καὶ ἐλαίου), ἐκτὸς ἐὰν συμπέσῃ ἐν Σαββάτῳ ἢ Κυριακῇ, ὁπότε γίνεται κατάλυσις οἴνου καὶ ἐλαίου.

26. ΤΕΤΑΡΤΗ. Ἡ σύναξις τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου.

Τῇ Τρίτῃ ἑσπέρας, Θ' Ὡρα

Ἀπολυτίκιον· «*Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ*».

Κοντάκιον· «*Ἡ Παρθένος σήμερον τὸν ὑπερούσιον*».

Ἀπόλυσις (μικρά)· «*Ὁ ἐν σπηλαίῳ γεννηθεὶς*».

Ἑσπερινὸς

Προοιμακός.

Ἑσπερία: τὰ 4 ἰδιόμελα· «*Δεῦτε ἀγαλλιασώμεθα*» εἰς 6, δευτεροῦντες τὰ δύο πρῶτα.

Δόξα, καὶ νῦν· «Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ».

Εἵσοδος. «Φῶς ἱλαρόν» καὶ τὸ μέγα προκείμενον· «Τίς Θεὸς μέγας» μετὰ τῶν στίχων, ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ.

Ἀπόστιχα: τὰ 3 ἰδιόμελα· «Παράδοξον μυστήριον», μετὰ τῶν ἐξῆς στίχων εἰς τὰ β' καὶ γ':

«Εἶπεν ὁ Κύριος τῷ Κυρίῳ μου· κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου».

«Ἐκ γαστρὸς πρὸ ἑωσφόρου ἐγέννησά σε· ὥμοσε Κύριος καὶ οὐ μεταμεληθήσεται· σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ».

Δόξα, καὶ νῦν· «Ἐν Βηθλεὲμ συνέδραμον ποιμένες».

«Νῦν ἀπολύεις». Τρισάγιον.

Ἀπολυτίκιον· «Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ» (τρὶς).

Ἀπόλυσις· «Ὁ ἐν σπηλαίῳ γεννηθεῖς».

Τῇ Τετάρτῃ πρωΐ, Μεσονυκτικὸν

Μετὰ τὸν ν' ψαλμόν, τὸ τρισάγιον καὶ τὸ ἀπολυτίκιον· «Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ».

Ὁρθρος

Ἐξάψαλμος.

Ἀπολυτίκιον· «Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ» (τρὶς).

Καθίσματα: τὰ δύο πρῶτα τῆς ἑορτῆς, ἥτοι διὰ μὲν τὴν α' στιχολογίαν· «Δεῦτε ἴδωμεν πιστοί». Δόξα, καὶ νῦν, τὸ αὐτό. Διὰ δὲ τὴν β' στιχολογίαν· «Τί θαυμάζεις Μαριάμ». Δόξα, καὶ νῦν, τὸ αὐτό.

Ὁ ν' ψαλμὸς χῦμα.

Κανόνες: οἱ δύο τῆς ἑορτῆς ὡς ἐχθές.

Ἀπὸ γ' ᾠδῆς: τὸ κοντάκιον τῆς ἑορτῆς· «Ἡ Παρθένος σήμερον» καὶ ἡ ὑπακοὴ τῆς ἑορτῆς· «Τὴν ἀπαρχὴν τῶν ἐθνῶν».

Ἀφ' ε' ᾠδῆς: κοντάκιον καὶ οἶκος τῆς 26ης Δεκεμβρίου· «Ὁ πρὸ ἑωσφόρου ἐκ Πατρὸς» καὶ· «Τὸν ἀγεώργητον βόρτυν» καὶ τὸ συναξάριον τῆς ἡμέρας.

Καταβασίαι: αἱ ἱαμβικαί· «Ἐσωσε λαόν».

Ἀντὶ τῆς Τιμιωτέρας, ἡ θ' ᾠδὴ ἀμφοτέρων τῶν κανόνων τῆς ἑορτῆς μετὰ τῶν μεγαλυναρίων ὡς ἐχθές.

Καταβασία· «Σήμερον ἡ Παρθένος τίκτει τὸν Δεσπότην ..., Στέργειν μὲν ἡμᾶς».

Ἐξαποστειλάριον· «Ἐπεσκέψατο ἡμᾶς» (τρῖς).
 Αἶνοι· τὰ 4 ἰδιόμελα· «Εὐφραίνεσθε, δίκαιοι».
 Δόξα· «Σήμερον ἡ ἀόρατος φύσις» (26 Δεκεμβρίου). Καὶ νῦν· «Σήμερον
 ὁ Χριστὸς» μέχρι τοῦ «... ἡμεῖς δὲ ἀκαταπαύστως βοῶμεν» ὡς ἐχθές.
 Δοξολογία μεγάλην. Ἀρχεται ἀπὸ τοῦ «Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς
 εἰρήνῃ». Ἀπολυτίκιον· «Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ».

Θεία Λειτουργία

Ἀντίφωνα καὶ εἰσοδικόν, τῆς ἑορτῆς.
 Ἀπολυτίκιον· «Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ».
 Κοντάκιον· «Ἡ Παρθένος σήμερον τὸν ὑπερούσιον».
 Ἀντὶ τρισαγίου, «Ὅσοι εἰς Χριστόν»¹²¹.
 Ἀπόστολος τῆς 26ης Δεκεμβρίου· «Ὁ ἀγιάζων καὶ οἱ ἀγιαζόμενοι» (Εβρ.
 β' 11 – 18. Ζήτηι τῇ ζ' Ὡρᾷ τῆς Μεγάλης Παρασκευῆς).
 Εὐαγγέλιον τῆς 26ης Δεκεμβρίου· «Ἀναχωρησάντων τῶν μάγων» (Ματθ.
 β' 13 – 23. Ζήτηι τῇ θ' Ὡρᾷ τῆς παραμονῆς τῶν Χριστουγέννων).
 Εἰς τὸ «Ἐξαιρέτως», «Σήμερον ἡ Παρθένος ..., Στέργειν μὲν ἡμᾶς».
 Κοινωνικόν· «Λύτρωσιν ἀπέστειλε».
 Ἀντὶ τοῦ «Εἶδομεν τὸ φῶς», «Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ».
 Μετὰ τὸ «Πάντοτε, νῦν καὶ ἀεί», «Πληρωθήτω τὸ στόμα ἡμῶν», «Εἴη τὸ
 ὄνομα». Ἀπόλυσις· «Ὁ ἐν σπηλαίῳ γεννηθεῖς».

27. ΠΕΜΠΤΗ. Στεφάνου τοῦ πρωτομάρτυρος καὶ ἀρχidiaκόνου, Θεο-
 δώρου τοῦ Γραπτοῦ.

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται ὡς διαλαμβάνεται ἐν τῷ *Μηναίῳ*, ἥτοι ὁ μὲν
 Ἑσπερινὸς ἄνευ εἰσόδου, ὁ δὲ Ὅρθρος ἄνευ καταβασίων καὶ δοξολογίας
 μεγάλης. Δυνατὸν ὅμως πρὸς ἐπισημότερον ἑορτασμὸν τῆς μνήμης τοῦ
 ἁγίου Στεφάνου νὰ διαμορφωθῇ ἡ ἀκολουθία ὡς ἑξῆς:

Ἐν τῷ Ἑσπερινῷ: τὰ 3 προσόμοια τοῦ πρωτομάρτυρος καὶ τὰ 3
 τοῦ ὁσίου. Δόξα, τοῦ πρωτομάρτυρος. Καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς. Εἴσοδος,
 «Φῶς ἱλαρὸν» καὶ προκείμενον τῆς ἡμέρας¹²². Εἰς τὰ ἀπόστιχα, τὰ 3 με-

121. Ἡ ἀρχαία τάξις ὀρίζει τρισάγιον.

122. Εἰ δὲ βούλει ποιῆσαι λιπὴν, λέγε τὰ ἰδιόμελα τῶν αἰνῶν τοῦ ἁγίου· «Ἀθλο-
 φορικὸν στέφανον». Δόξα, τὸ δοξαστικὸν τῶν ἀποστίχων τῶν αἰνῶν· «Χαίροις, ἐν

θέορτα προσόμοια. Δόξα, τοῦ πρωτομάρτυρος, Καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς. Εἰς τὰ ἀπολυτικά, τοῦ ἁγίου. Δόξα, τοῦ ὁσίου. Καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς.

Ἐν τῷ Ὁ ρ θ ρ ω: τὰ ἀπολυτικά ὡς ἐν τῷ Ἑσπερινῷ. Τὰ καθίσματα ὡς ἐν τῷ Μηναιῷ. Ὁ ν΄ ψαλμὸς χῦμα. Κανόνες, ὁ α΄ τῆς ἑορτῆς εἰς 4 μετὰ τῶν εἰρμῶν καὶ στίχου εἰς τὰ τροπάρια· «Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι», ὁ τοῦ πρωτομάρτυρος εἰς 4 ἄνευ εἰρμῶν μετὰ στίχου· «Ἄγιε τοῦ Θεοῦ, πρέσβευε ὑπὲρ ἡμῶν» καὶ ὁ τοῦ ὁσίου εἰς 4 ἄνευ εἰρμῶν μετὰ τοῦ αὐτοῦ στίχου. Ἀπὸ γ΄ ῥδῆς, τὸ κοντάκιον τῆς ἑορτῆς· «Ἡ Παρθένος σήμερον» καὶ τὰ καθίσματα τοῦ Μηναιίου. Ἀφ΄ ε΄ ῥδῆς, τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τοῦ πρωτομάρτυρος καὶ τὸ συναξάριον. Καταβασίαι, αἱ ἱαμβικαί· «Ἐσῶσε λαὸν» καὶ ἡ Τιμωτέρα. Τὰ ἑξαποστειλάρια, οἱ αἵνοι καὶ τὰ δοξαστικά ὡς ἐν τῷ Μηναιῷ. Δόξολογία μεγάλη καὶ τὸ ἀπολυτικίον τοῦ πρωτομάρτυρος. (Τὰ ἀπόστιχα τῶν αἰνῶν παραλείπονται).

Ἐν τῇ Λειτουργίᾳ: τὰ ἀντίφωνα τῆς ἑορτῆς. Εἰσοδικόν· «Δεῦτε προσκυνήσωμεν ..., ὁ ἐκ Παρθένου τεχθεὶς». Μετὰ τὴν εἴσοδον, τὸ ἀπολυτικίον τῆς ἑορτῆς, τοῦ πρωτομάρτυρος, τοῦ ὁσίου καὶ τὸ τοῦ ναοῦ. Κοντάκιον· «Ἡ Παρθένος σήμερον τὸν ὑπερούσιον». Τρισάγιον. Ἀπόστολος τοῦ πρωτομάρτυρος. (Πράξ. ε' 8 – ζ' 5, 47 – 60) καὶ Εὐαγγέλιον ὁμοίως (Ματθ. κα' 34 – 42). Εἰς τὸ «Ἐξαιρέτως», τὸ «Ἄξιόν ἐστιν». Κοινωνικόν· «Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν». Μετὰ τὴν θείαν κοινωνίαν, «Εἶδομεν τὸ φῶς», «Πληρωθήτω τὸ στόμα ἡμῶν», «Εἴη τὸ ὄνομα» καὶ ἡ ἀπόλυσις τῆς ἑορτῆς.

28. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ. Τῶν ἁγίων δισμυρίων μαρτύρων τῶν ἐν Νικομηδείᾳ καέντων, Γλυκερίου μάρτυρος.

29. ΣΑΒΒΑΤΟΝ. Τῶν ὑπὸ τοῦ Ἡρώδου ἀναιρεθέντων νηπίων, Μαρκέλλου ὁσίου ἡγουμένου τῆς μονῆς τῶν Ἀκοιμήτων.

Ἐν τῇ Λειτουργίᾳ Ἀπόστολος καὶ Εὐαγγέλιον τοῦ Σαββάτου μετὰ τὴν Χριστοῦ Γέννησιν.

30. ΚΥΡΙΑΚΗ ΠΡΟ ΤΩΝ ΦΩΤΩΝ. Τῶν θεοπατόρων Ἰωσήφ τοῦ Μνήστορος, Δαυὶδ τοῦ βασιλέως καὶ Ἰακώβου τοῦ Ἀδελφοθέου, Ἀνυσίας ὁσιομάρτυρος.

Κυρίῳ». Καὶ νῦν· «Παράδοξον μυστήριον». Ἐν τῇ ἀρτοκλασίᾳ, τὸ ἀπολυτικίον τῆς ἑορτῆς, τοῦ πρωτομάρτυρος. Δόξα, τοῦ ὁσίου. Καὶ νῦν· «Θεοτόκε Παρθένε».

Ἦχος πλ. α'. Ἐωθινὸν Η'

Τὴν ἀκολουθίαν τῆς Κυριακῆς μετὰ τὴν Χριστοῦ Γέννησιν ζήτει ἐν τῷ Μηναίῳ μετὰ τὴν 26ην Δεκεμβρίου.

Τῷ Σαββάτῳ ἐσπέρας, Θ' Ὡρα

Ἀπολυτίκιον· *«Ὡ γέννησίς σου, Χριστέ».*

Κοντάκιον· *«Ὡ Παρθένος σήμερον τὸν ὑπερούσιον».*

Ἀπόλυσις (μικρά)· *«Ὁ ἐν σπηλαίῳ γεννηθεῖς».*

Ἑσπερινὸς

Προοιμακός. Ψαλτήριον.

Ἑσπέρια: ἀναστάσιμα τοῦ πλ. α' ἤχου 4, τὰ 3 πρῶτα ἰδιόμελα τῆς ἑορτῆς· *«Δεῦτε ἀγαλλιασώμεθα»* καὶ τὰ 3 προσόμοια τῶν θεοπατόρων· *«Τὸν θεοπάτορα πάντες».*

Δόξα, τῶν θεοπατόρων· *«Μνήμην ἐπιτελοῦμεν».* Καὶ νῦν, τὸ α' θεοτοκίον τοῦ πλ. α' ἤχου· *«Ὡ τῇ Ἐρυθρᾷ θαλάσῃ».*

Εἵσοδος· *«Ὡς ἰλαρὸν»* καὶ τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας· *«Ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν».*

Ἀπόστιχα: τὰ ἀναστάσιμα.

Δόξα, τῶν θεοπατόρων· *«Ἱερῶν μνήμη».* Καὶ νῦν· *«Χορεύουσιν ἄγγελοι».* *«Νῦν ἀπολύεις».* Τρισάγιον.

Ἀπολυτίκια: τὸ ἀναστάσιμον· *«Τὸν συνάναρχον Λόγον».* Δόξα, τῶν θεοπατόρων· *«Εὐαγγελίζου Ἰωσήφ».* Καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς· *«Ὡ γέννησίς σου, Χριστέ».*

Ἀπόλυσις· *«Ὁ ἐν σπηλαίῳ γεννηθεῖς καὶ ἐν φάτνῃ ἀνακλιθεῖς, διὰ τὴν ἡμῶν σωτηρίαν, καὶ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν».*

Τῇ Κυριακῇ πρωῒ, Μεσονυκτικὸν

Μετὰ τὸν ν' ψαλμόν, ὁ τριαδικὸς κανὼν τοῦ πλ. α' ἤχου, τὰ τριαδικά· *«Ἄξιόν ἐστιν»*, τὸ τρισάγιον, ἡ ὑπακοὴ τοῦ ἤχου καὶ ἡ ἀπόλυσις.

Ὦρθρος

Ἐξάψαλμος.

Ἀπολυτίκια ὡς ἐν τῷ Ἑσπερινῷ.

Καθίσματα: τὰ ἀναστάσιμα καὶ ἀντὶ θεοτοκίων τὰ τῆς ἐορτῆς, ἥτοι διὰ μὲν τὴν α΄ στιχολογίαν· «*Δεῦτε ἴδωμεν, πιστοί*», διὰ δὲ τὴν β΄· «*Τί θαυμάζεις, Μαριάμ*;».

Τὰ εὐλογητάρια, ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ τοῦ πλ. α΄ ἤχου καὶ ἅπαντα ἡ τάξις τοῦ ἑωθινοῦ (Η΄) Εὐαγγελίου.

Κανόνες: ὁ ἀναστάσιμος, ὁ τοῦ Μνήστορος Ἰωσήφ ἄνευ εἰρμῶν εἰς 4, μετὰ στίχου· «*Ἄγιε τοῦ Θεοῦ, πρέσβευε ὑπὲρ ἡμῶν*» καὶ ὁ τῶν ἁγίων Δαυὶδ καὶ Ἰακώβου εἰς 4 ἄνευ εἰρμῶν, μετὰ στίχου· «*Ἅγιοι τοῦ Θεοῦ, πρεσβεύσατε ὑπὲρ ἡμῶν*»¹²³.

Ἀπὸ γ΄ ᾠδῆς: τὰ ἀναστάσιμα κοντάκιον καὶ οἶκος, τὸ κάθισμα τῶν θεοπατόρων· «*Πατὴρ ὡς ἀληθῶς*». Δόξα, καὶ νῦν, τὸ μεθέορτον· «*Χορὸς τῶν προφητῶν*».

Ἀφ΄ 5΄ ᾠδῆς: κοντάκιον καὶ οἶκος τῶν θεοπατόρων, τὸ συναξάριον τῆς ἡμέρας καὶ τὸ ὑπόμνημα τῆς Κυριακῆς μετὰ τὴν Χριστοῦ Γέννησιν.

Καταβασίαι: αἱ ἱαμβικαί· «*Ἔσωσε λαόν*».

Ἡ Τιμιωτέρα καὶ ἡ καταβασία· «*Σήμερον ἡ Παρθένος ..., Στέργειν μὲν ἡμᾶς*».

Ἐξαποστειλάρια: τὸ Η΄ ἀναστάσιμον· «*Δύο ἀγγέλους βλέψασα*», τῶν θεοπατόρων· «*Σὺν Ἰακώβῳ μέλπωμεν*» καὶ τῆς ἐορτῆς· «*Ἐπεσκέψατο ἡμᾶς*».

Αἶνοι: ἀναστάσιμα 4 καὶ τὰ 4 ἰδιόμελα τῆς ἐορτῆς· «*Εὐφραίνεσθε δίκαιοι*», μετὰ τῶν ἐξῆς στίχων εἰς τὰ δύο τελευταῖα:

«*Εἶπεν ὁ Κύριος τῷ Κυρίῳ μου· κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου*».

«*Ἐκ γαστρὸς πρὸ ἐωσφόρου ἐγέννησά σε· ὤμοσε Κύριος καὶ οὐ μεταμεληθήσεται· σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ*».

Δόξα· «*Αἶμα καὶ πῦρ*». Καὶ νῦν· «*Ὑπερευλογημένη*».

Δοξολογία μεγάλη καὶ τὸ «*Σήμερον σωτηρία*».

123. Τὰ δύο *Τυπικά* τῆς Μ.Ε. (Κωνσταντίνου καὶ Βιολάκη) ὀρίζουν τὸν ἀναστάσιμον κανόνα καὶ τὸν τοῦ Μνήστορος, παραλείποντα τὸν τῆς ἐορτῆς. Ἐκ τῶν λοιπῶν *Τυπικῶν*, τὰ μὲν διατάσσουν τὸν ἀναστάσιμον, τὸν β΄ τῆς ἐορτῆς καὶ τὸν τοῦ Μνήστορος, τὰ δὲ τὸν ἀναστάσιμον, τὸν β΄ τῆς ἐορτῆς καὶ τὸν τῶν ἁγίων, καὶ ὀρίζουν τὸν παραλειπόμενον κανόνα ἐν τοῖς ἀποδείπνοις. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω φαίνεται ὅτι ὁ κανὼν τῆς ἐορτῆς δὲν παραλείπεται. Ἡμεῖς ὅμως ὥρισamen κανόνας τὸν ἀναστάσιμον καὶ τοὺς δύο τῆς Κυριακῆς (Μνήστορος καὶ ἁγίων) καὶ παρελείψαμεν τὸν τῆς ἐορτῆς, ἀφ΄ ἐνὸς διότι ἐν ταῖς ἐνορίαις δὲν τελεῖται ἡ ἀκολουθία τοῦ Ἀποδείπνου καὶ ἀφ΄ ἑτέρου, διότι εἰς τὸν κανόνα τῶν ἁγίων ὑμνοῦνται συγχρόνως καὶ οἱ ἅγιοι καὶ ἡ ἐορτή.

Θεία Λειτουργία

Ἀντίφωνα: τῆς ἑορτῆς.

Εἰσοδικόν· «Δεῦτε προσκυνήσωμεν ..., ὁ ἀναστάς».

Ἀπολυτίκια· «Τὸν συνάναρχον Λόγον», «Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ»,
«Εὐαγγελίζου, Ἰωσήφ», τοῦ ἀπ. Βαρνάβα καὶ τὸ τοῦ ναοῦ.

Κοντάκιον· «Ἡ Παρθένος σήμερον τὸν ὑπερούσιον». Τρισάγιον.

Ἀπόστολος τῆς Κυριακῆς πρὸ τῶν Φώτων· «Τέκνον Τιμόθεε, νῆφε ἐν
πασι» (Β' Τιμ. δ' 5 – 8).

Εὐαγγέλιον τῆς Κυριακῆς πρὸ τῶν Φώτων· «Ἀρχὴ τοῦ Εὐαγγελίου»
(Μάρκ. α' 1 – 8).

Εἰς τὸ «Ἐξαιρέτως», «Ἄξιόν ἐστιν».

Κοινωνικόν· «Αἰνεῖτε τὸν Κύριον».

Μετὰ τὴν θείαν κοινωνίαν, «Εἶδομεν τὸ φῶς», «Πληρωθήτω τὸ στόμα
ἡμῶν», «Εἶπ τὸ ὄνομα». Ἀπόλυσις ὡς ἐν τῷ Ἑσπερινῷ.

Σημείωσις: Εἵθισται εἰς μερικοὺς ναοὺς κατὰ τὴν σήμερον Κυριακὴν νὰ τελεῖται
ἡ Θεία Λειτουργία τοῦ ἁγίου Ἰακώβου τοῦ ἀδελφοθέου.

Ἀναγνώσματα καθημερινῶν: Ἀπόστολοι ΛΑ' ἐβδ. Ἐπιστολῶν καὶ Εὐαγ-
γέλια Ιζ' ἐβδ. Λουκᾶ.

31. ΔΕΥΤΕΡΑ. Ἀπόδοσις τῆς ἑορτῆς τῶν Χριστουγέννων, Μελάνης ὁσίας
τῆς Ῥωμαίας, Ζωτικοῦ ὁσίου τοῦ πρεσβυτέρου.

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται ὡς ἐν τῇ κυρίᾳ ἡμέρᾳ τῆς ἑορτῆς, ἐξαιρουμένων
ἐν τῷ Ἑσπερινῷ τῶν ἀναγνωσμάτων καὶ τῆς λιτῆς (ἐν ᾧ γίνεται καὶ ἡ
συνήθης στιχολογία τοῦ *Ψαλτηρίου*), ἐν τῷ Μεσονυκτικῷ τῆς λιτῆς, ἐν
τῷ Ὁρθρῷ τοῦ πολυελέου, τοῦ μετ' αὐτὸν καθίσματος, τοῦ ἀντιφώνου καὶ
τοῦ Εὐαγγελίου. Ἐν τῇ Λειτουργίᾳ ψάλλεται ὁ τρισάγιος ὕμνος καὶ λέγον-
ται Ἀπόστολος καὶ Εὐαγγέλιον τῆς ἡμέρας (Δευτέρα ΛΑ' ἐβδ. Ἐπιστολῶν
καὶ Δευτέρα Ιζ' ἐβδ. Λουκᾶ). Εἰς τὸ «Ἐξαιρέτως», ὁ εἰρμὸς τῆς θ' ᾠδῆς τοῦ
β' κανόνος· «Σήμερον ἡ Παρθένος ..., Στέργειν μὲν ἡμᾶς».

Πασχάλιον τοῦ ἔτους 2011

Ἰνδικτιῶνος 4	Νομικὸν Φάσκα 22 Ἀπριλίου
Ἡλίου κύκλοι 15	Λατίνων Πάσχα 24 Ἀπριλίου
Σελήνης κύκλοι 14	Τὸ ΑΓΙΟΝ ΠΑΣΧΑ 24 Ἀπριλίου
Σελήνης θεμέλιον 7	Ἡ Ἀνάληψις 2 Ἰουνίου
Κρεοφαγίας ἡμέραι 65	Ἡ Πεντηκοστὴ 12 Ἰουνίου
Τὸ Τριώδιον ἄρχεται 13 Φεβρουαρίου	Τοῦ Ἁγίου Πνεύματος 13 Ἰουνίου
Ἑωθινὸν Ε', ἥχος πλ. α'	Ἡ Κυριακὴ τῶν Ἁγίων Πάντων 19 Ἰουνίου
Ἡ Κυριακὴ τῆς Ἀπόκρεω 27 Φεβρουαρίου	Ἡ νηστεία τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων ἡμέραι 9
Ἡ Κυριακὴ τῆς Τυρινῆς 6 Μαρτίου	Ἡ μνήμη αὐτῶν ἡμέρα Τετάρτη
Ἡ Καθαρὰ Δευτέρα 7 Μαρτίου	Ἡ παραμονὴ τῶν Χριστουγέννων ἡμέρα Σαββάτῳ
Ὁ Εὐαγγελισμὸς τῇ Παρασκευῇ τῆς Γ'	
Ἑβδ. τῶν Νηστειῶν	

Πασχάλιον τοῦ ἔτους 2013

Ἰνδικτιῶνος 6	Λατίνων Πάσχα 31 Μαρτίου
Ἡλίου κύκλοι 17	Τὸ ΑΓΙΟΝ ΠΑΣΧΑ 5 Μαΐου
Σελήνης κύκλοι 16	Ἡ Ἀνάληψις 13 Ἰουνίου
Σελήνης θεμέλιον 29	Ἡ Πεντηκοστὴ 23 Ἰουνίου
Κρεοφαγίας ἡμέραι 76	Τοῦ Ἁγίου Πνεύματος 24 Ἰουνίου
Τὸ Τριώδιον ἄρχεται 24 Φεβρουαρίου	Ἡ Κυριακὴ τῶν Ἁγίων Πάντων 30 Ἰουνίου
Ἑωθινὸν Ε', ἥχος πλ. α'	Ἡ νηστεία τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων οὐδεμία ἡμέρα
Ἡ Κυριακὴ τῆς Ἀπόκρεω 10 Μαρτίου	Ἡ μνήμη αὐτῶν ἡμέρα Σαββάτῳ
Ἡ Κυριακὴ τῆς Τυρινῆς 17 Μαρτίου	Ἡ παραμονὴ τῶν Χριστουγέννων ἡμέρα Τρίτη
Ἡ Καθαρὰ Δευτέρα 18 Μαρτίου	
Ὁ Εὐαγγελισμὸς τῇ Δευτέρᾳ τῆς Β'	
Ἑβδ. τῶν Νηστειῶν	
Νομικὸν Φάσκα 30 Ἀπριλίου	

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Χαιρετισμὸς τῆς Α.Μ. τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Κύπρου κ. Χρυσοτόμου	9
Προλογικὸ σημεῖωμα τοῦ Μητροπολίτου Μόρφου κ. Νεοφύτου, προέδρου τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς Λατρείας	11
Παγκύπριον Γυμνάσιον (ἀφιερωματικὸ κείμενο ὑπὸ τοῦ Δρος Γεωργίου Χριστοδούλου)	15

Ἡ ἀγιωτάτη Ἐκκλησία τῆς Κύπρου

Σύντομος ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας Κύπρου ὑπὸ Δρος Ἀ. Ν. Μιτσίδη	33
Κατάλογοι τῶν ἀρχιεπισκόπων καὶ λοιπῶν Ἀρχιερέων τῆς Κύπρου	41

Διοικητικὴ συγκρότησις τῆς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου

Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας Κύπρου	53
Ἱερὰ Ἀρχιεπισκοπὴ Κύπρου.....	60
Ἱερὰ Μητρόπολις Πάφου.....	74
Ἱερὰ Μητρόπολις Κιτίου.....	86
Ἱερὰ Μητρόπολις Κυρηνείας	96
Ἱερὰ Μητρόπολις Λεμεσοῦ.....	104
Ἱερὰ Μητρόπολις Μόρφου	118
Ἱερὰ Μητρόπολις Κωνσταντίας - Ἀμμοχώστου.....	136
Ἱερὰ Μητρόπολις Κύκκου καὶ Τηλλυρίας.....	150
Ἱερὰ Μητρόπολις Ταμασοῦ καὶ Ὁρεινῆς	156
Ἱερὰ Μητρόπολις Τρμυθοῦντος.....	166
Ἱερὰ Ἐπισκοπὴ Καρπασίας.....	174
Ἱερὰ Ἐπισκοπὴ Ἀρσινόης	182
Ἱερὰ Ἐπισκοπὴ Ἀμαθοῦντος.....	186

Σταυροπηγιακαὶ Μοναὶ

Ἱερὰ Μονὴ Κύκκου	199
Ἱερὰ Μονὴ Μαχαιρᾶ	205
Ἱερὰ Μονὴ Ἀγίου Νεοφύτου	208
Ἱερὰ Μονὴ Ἀποστόλου Βαρνάβα	208

Λοιπαὶ Ὁρθόδοξοι Ἐκκλησίαι

Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον	210
Πατριαρχεῖον Ἀλεξανδρείας	219
Πατριαρχεῖον Ἀντιοχείας	222
Πατριαρχεῖον Ἱεροσολύμων	224
Πατριαρχεῖον Ρωσίας	227
Πατριαρχεῖον Σερβίας	236
Πατριαρχεῖον Ρουμανίας	239
Πατριαρχεῖον Βουλγαρίας	242
Πατριαρχεῖον Γεωργίας	244
Ἐκκλησία Ἑλλάδος	246
Ἐκκλησία Πολωνίας	261
Ἐκκλησία Ἀλβανίας	262
Ἐκκλησία Τσεχίας καὶ Σλοβακίας	263
Ἐκκλησία Φινλανδίας	264
Ἐκκλησία Ἑσθονίας	265
Ἀρχιεπισκοπὴ Ὁρους Σινᾶ	266

Τυπικαὶ Διατάξεις τῶν Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν

Γενικαὶ Διατάξεις

1. Στίχοι προτασσόμενοι τῶν τροπαρίων	269
2. Τροπάρια ψαλλόμενα μετὰ τὴν λιτὴν	271
3. Τὰ ἀντίφωνα μετὰ τῶν στίχων αὐτῶν	272
α. Ἐν Κυριακῇ ἢ ἐν καθημερινῇ μεθ' ἑορτῆς	273
β. Ἐν καθημερινῇ ἄνευ ἑορτῆς	274
4. Ὁδηγίαι πρὸς τοὺς ἱεροψάλτας	275

---

5. Αί φῆμαι τῶν ἀρχιερέων	276
6. Κανόνιον ἔτους 2012 (δίσεκτον)	278
7. Ὁρολόγιον ἐνάρξεως ἱερῶν ἀκολουθιῶν	284
Μὴν Ἰανουάριος	285
Μὴν Φεβρουάριος	318
Μὴν Μάρτιος	353
Μὴν Ἀπρίλιος	399
Μὴν Μάϊος	453
Μὴν Ἰούνιος	483
Μὴν Ἰούλιος	505
Μὴν Αὐγούστος	523
Μὴν Σεπτέμβριος	548
Μὴν Ὀκτώβριος	577
Μὴν Νοέμβριος	592
Μὴν Δεκέμβριος	614
Πασχάλιον ἐτῶν 2011 - 2013	644

Ο ΤΟΜΟΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ,
ΤΥΠΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ
ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΙΣ ΕΤΟΥΣ 2012 ΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕ-
ΤΗΘΗΚΕ ΚΑΙ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΘΗΚΕ ΣΤΙΣ
ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΥΓΔΟ-
ΝΙΑ, ΚΑΜΒΟΥΝΙΩΝ 7, 54621 ΘΕΣΣΑΛΟ-
ΝΙΚΗ, ΤΗΛ.: 2310231556 FAX: 2310231899,
e-mail: ekdoseismygdonia@otenet.gr ΤΥΠΩ-
ΘΗΚΕ ΚΑΙ ΒΙΒΛΙΟΔΕΤΗΘΗΚΕ ΤΟΝ ΔΕ-
ΚΕΜΒΡΙΟ ΤΟΥ 2011 ΣΤΑ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ
CASSOULIDES MASTERPRINTERS ΜΙΧΑ-
ΗΛ ΠΑΡΙΔΗ 33-37, 1041 ΠΑΛΛΟΥΡΙΩΤΙΣΣΑ
ΛΕΥΚΩΣΙΑ ΚΥΠΡΟΣ, ΤΗΛ.: 22843600 ΣΕ
5000 ΑΝΤΙΤΥΠΑ. ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΕΩΣ:
ΣΥΝΟΔΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΠΙ ΤΗΣ ΛΑΤΡΕΙΑΣ

